

**Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!**

AMERI

AMERIŠKA DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Serving in Ohio and nationwide over 150 000 American Slovenians

(USPS 024100)

AMERIŠKA DOMOVINA, JANUARY 4, 1996

ISSN Number 0164-68X

60¢

Heritage Foundation Busy Year

As many of us are inclined to do, the end of the year beckons us to look back at the events of the year past. For the **Slovenian American Heritage Foundation**, there is no doubt that the highlight of this year came on Sunday, Oct. 15, 1995 when Admiral Ronald J. Zlatoper, Commander-in-Chief of the U.S. Navy, Pacific Fleet, was honored by our Foundation, this community, his family and friends at the Slovenian National Home on St. Clair Ave.

The evening began with presentation of the colors by the local U.S. Coast Guard Color Guard. The Master of Ceremonies was Tony Petkovsek. The Admiral was warmly introduced by his brother, Dr. Thomas Zlatoper, of John Carroll University. Fantje na vasi lent their strong voices for musical entertainment. The Admiral's appreciation was evident as he leaped on stage to congratulate and thank each member of the chorus.

In keeping with his very friendly manner, throughout his presentation, the Admiral injected humorous stories. He made mention of his encounters with Slovenian Americans world wide, including veterans at VJ Day in Hawaii, a chance meeting of a "Petrovich" from Euclid on the USS Abraham Lincoln and Sr. Chief Mike Leskovec on his return flight from Hawaii.

Admiral Zlatoper acknowledged the work of Ambassador Ernest Petric, who was in attendance, as one of the many who have worked hard to bring Slovenia to the attention of the world. No longer does the Admiral need to explain Slovenia's location to people he meets.

Moving on to U.S. concerns, the Admiral's speech em-

phasized the need to "keep the peace" that the veterans of WWII fought to win. How can this be accomplished? "We need to stay engaged overseas. We need to maintain our international leadership. We don't want to just have a seat at the table of the world. We need to remain at the head of the table and other countries expect us to be there."

He continued to say that we must insure that the next generation has stability. "We need to protect the unequaled excellence of our armed forces." Although this is a peaceful time, the Admiral revealed that during his 14 months of command, there have been seven major crises in the Pacific region. These incidents were not reported because nothing went wrong. They successfully averted problems off the coasts of Somalia, North Korea and other areas.

Admiral Zlatoper emphasized the importance of the Pacific Fleet. "Your wallets are in the Pacific. Thirty-seven percent of U.S. trade goes through the Pacific while only 22% goes over the Atlantic. Two-thirds of the world's population and 60% of the world's gross domestic product is on the Pacific Rim. We should care about this."

As an inspirational message to the crowd of 325 people, the Admiral proudly boasted of the great personnel the Navy has and the benefits it offers young people. "Visit one of the U.S. Navy ships visiting here from the St. Lawrence Seaway. Visit a recruiting office. Talk to a sailor. It will make you feel so positive about America; it is just spectacular." He went on to say, "We are going to hire 50,000 people this year alone. We need high school graduates.

We'll give them back to you in four years - motivated, trained, disciplined, drug-free and ready to build their community."

The Admiral concluded by assuring the audience that the Pacific Fleet is on patrol every day with 40,000 men and women and an average of 100 ships. "The Pacific is a very important place for all of us."

And certainly, as all of us in attendance that autumn evening knew, with Four Star Admiral Ronald J. Zlatoper in command, our interests in the Pacific are definitely well served and protected.

Looking back to other events in 1995 takes us back to January when The City of Cleveland had the honor of sponsoring the White House Trade Conference. On Friday, January 13 at the Slovenian Workmen's Home, S.A.H.F. hosted a public forum and reception for the Slovenian Delegation including Ambassadors Allan Wendt and Ernest Petric, and Slovenia's Minister for the Economy Davorin Kracun. A lively panel discussion was presented as well. In attendance also were leading Slovenian business owners who gave much insight as to Slovenia's economic accomplishments and goals.

In April, Dr. Ludvik Toplak, President of the University of Maribor, delivered a lecture at Euclid Public Library. An accomplished writer, academician, and former Vice President of the Slovenian Parliament, Dr. Toplak shared his impressions of the role of higher education in Slovenia's evolution to a democratic, free-market country.

And what has become a Christmas tradition for many of us, on December 1st, our schedule of events for 1995 concluded with the St. Nicholas evening Mass with Bishop Pevec at the Center for Pastoral Leadership. Bishop Pevec welcomed us into the beautiful season of Christmas as Glasbena Matica sang with their glorious voices. The reception afterward honored Senator Frank Lausche including an audio tape of the Senator's voice from a 90th birthday celebration hosted by S.A.H.F. ten years ago.

In conclusion, we wish to thank all of those who supported our events and thank those who made them possible. Best wishes to all of the Slovenian community in 1996!

—J.A. Hribar

CHICAGO, IL — Gov. Jim Edgar sent holiday greetings to the Slovene Culture Center in Cicero, Illinois. The Governor commended the officers of the organization for their dedication and commitment to the Slovenian community of Illinois.

Pictured left to right: Pat Michalski, Assistant to the Gov. for Ethnic Affairs/Media; Martha Janezic, Sec.-Treas. Slovene Culture Center and Lillian Petrovich, Board Member, Slovene Culture Center.

Slovenska Šola of St. Vitus visited the Slovene Home for the Aged on Sat., Dec. 16th to the delight of the residents. The children sang and presented a live Nativity scene. Some of the youngsters from the Nativity scene are pictured above.

Wisdom of Steve Shimits

Greetings from Worthington, Ohio.

In less than five years, we'll celebrate a new century and a new millennium. However, not all the world's people will join in. As we note, that year, the Jews will celebrate the year 5760; the Muslims, 1421; and the Chinese, 4698. What can be said for the year 2,000 is that it is based on a Christian calendar.

* * *

When news of the French army's defeat at Blenheim was brought to Louis XIV, his comment was, "How could God do this to me after all I've done for Him?"

* * *

When Robert Lowell, poet, was imprisoned for refusing to serve in the army in World War II, he was placed in a cell next to Louie Lepke, convicted member of "Murder, Inc."

"I'm in for killing," Lepke told the poet, "What are you in for?"

"Oh, I'm in for refusing to kill," answered the poet.

* * *

Truth is stranger than fiction because fiction has to have a rational threat through it in order to be believed, whereas reality may be totally irrational.

* * *

The liberal views of Robert Montgomery, Professor of Economics at the University of Texas, made him unpopular with the Texas Legislature. In an investigation, he was asked if he favored private property. "I do," he replied, "So much so, that I want everybody in Texas to own some."

Aaron Burr's political career in ruins, penniless and despised, he did the only thing a complete and utter scoundrel could do. He returned to New York and resumed his career

as a lawyer.

* * *

Cemetery ad: "Nice and dry - if you have rheumatism; no poison ivy, and immediate occupancy."

* * *

The wisdom tooth is the one that never bites off more than it can chew.

* * *

Television industry spends billions of dollars to increase the total amount of ignorance in the world.

* * *

My friend lived frugally so he could spend more than he could afford at his funeral.

* * *

My neighbor tells me he came from a large family. He never slept alone until he got married.

* * *

At the Wrigley Plant, when an employee falls into a vat of gum, his boss chewed him out.

* * *

Newspaper headline: "Slipping and falling in the bathtub is often due to curved bottoms, it is said."

* * *

Best wishes for a continued and healthy New Year to all.

Cordially

Steve Shimits

Balanced

Merry Christmas and a Very Happy, Healthy and Successful New Year to you and all the American Home readers.

I enjoy the AD so much because you balance local and international news — English and Slovenian.

Enclosed is my subscription renewal and a \$50.00 donation.

Mary Zimperman
So. Euclid, Ohio

Jim's Journal

by Jim Debevec

Do you feel that with another year already well under way life is slowly passing you by? Do you feel your age and you can't comprehend your grandchildren any more?

Perk up. Put on a happy face; I'll tell you how to impress your young friends which will make you feel better and 30 years younger. It's guaranteed to rejuvenate you 100%.

I received a gift of magic for Christmas. My son gave me one of those books with the "Magic Eye" drawings in it that looks like a bunch of bumbo-jumbo. All you have to do is stare at the pictures for a little while and all of a sudden the drawings come into focus and right before your eyes is another three-dimensional picture that was previously concealed.

Usually just the young kids can find the hidden picture. I always thought it was a bunch of baloney. I was NEVER able to decipher the magic drawing. But one evening with nothing better to do I put a half-hour into concentrating and staring at the drawing and all of a sudden another picture began to emerge in the middle. Then while looking it, it began to take on another dimension, and the rest of the picture came into focus. It was like looking into a mirror. It was one of the most amazing experiences of my life.

I tackled the easy ones first, then took on the more difficult drawings in the middle of the book, then there wasn't anything I couldn't find.

This impressed everyone. Then for the final challenge, my son dug out a T-shirt from the University of Miami. In the front of it was a magic eye drawing which he said NOBODY has been able to see. I took a look for about 30 seconds and declared it was an Ibis riding on a truck in front of a crowd of people cheering at a football game. But I couldn't figure out what he was holding in his outstretched hand. Was it a torch like the Statue of Liberty? Was it scalp? To me it looked like a hamburger.

Anyhow, just seeing it amazed everyone. It gave me a feeling of exhilaration to be able to see something that others couldn't find.

Therefore, to feel good, and impress your younger friends, buy a "Magic Eye" book and practice finding the hidden message. When you master the art of "focusing" on the drawings, challenge the "kids" to find the 3-dimension picture. They'll love you for your ingenuity and quick-witted intelligence.

There is also one printed every Sunday in the back of the comic section. It now took only about 10 seconds to find the secret message (like the ones you used to find with your decoder rings from your favorite old-time radio hero). Sunday's message said "1996" in big bold letters. It's there.

Try it. Don't give up.

* * *

The weather in Southern Florida was a mite cool. It was in the 60s during the daytime, but dropped into the 40s at night. Didn't see anybody wearing winter parkas, though, like they might up here in the north. But I figure the weather in Southern Florida must be like it was when Jesus was born in Bethlehem. Not snowy at all.

Speaking of which we went to Christmas Mass at the Church of the Epiphany in Miami. That's the parish where Fr. Sodja is in residence.

Anyhow, here's a little story our sports-minded Bill Tofant might find interesting. A familiar-looking fellow, his wife and four children came into the church pew right in front of us. Madeline said he looks familiar — like one of the baseball players. Sure enough, when he turned around to shake our hands for the sign of Peace, we realized he was Dennis Martinez, one of the better pitchers with the Cleveland Indians American League champion baseball team. Turns out the entire family is really friendly and down-to-earth. The chief usher decided to show off one of his well-known parishioners a little by asking Martinez to help with the offertory collection, which he did. The oldest son said he is now in the Cleveland baseball farm system.

* * *

We haven't mentioned any "Unsung Heroes" for a few weeks, so at this time of year we take great pleasure in saluting all those persons who decorate the churches for Christmas.

Every year they do an outstanding job. Everyone comes to church to see how beautiful the crib scene is along with the stately-decorated trees and altar decked in beautiful seasonal flowers. To all those who take part in decorating the church for the holidays — Thanks. You are as radiant as the decorating you do for everyone's enjoyment. Every year the churches are transformed into magnificent pieces of art. All too often we take it for granted, but the awesome magic of a beautifully decorated church mysteriously transfers everyone's focus back to the enchanting time of Christ's birth. Hvala lepa.

* * *

The Cleveland Browns football team played their last game in Cleveland Municipal Stadium on Sunday, Dec. 17. After the game some of the players went over to the "Dawg Pound" to say goodbye to the fans. The "pound" has become famous nationally for the ultimate in supportive fans.

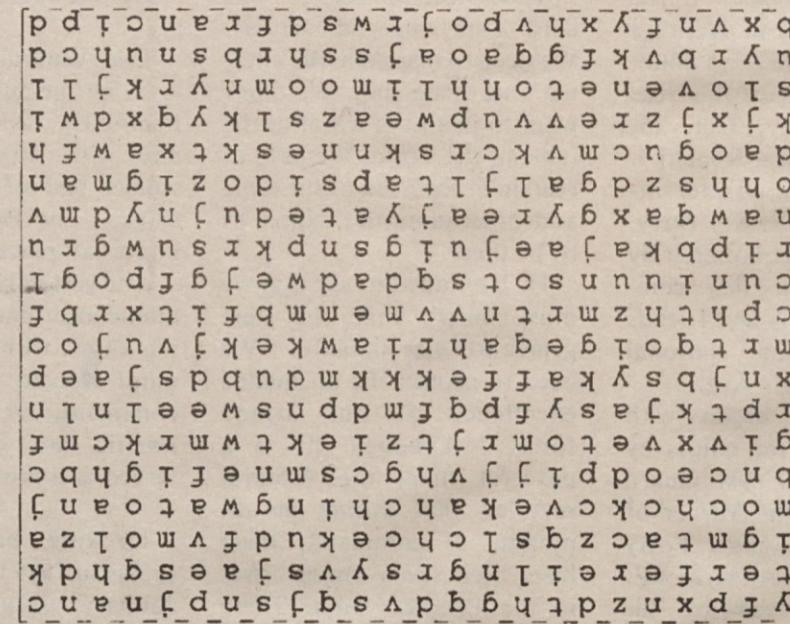
I remember when the pound was nothing but the "bleachers." I should know. I ushered there in 1964, the year the team won their last championship game; it was before

**100 WORDS MORE OR LESS
by John Mercina**

**FIND
ME !**

**BOZNAR—CD—CIMPERMAN—FANTJE—GORJANC—GRDINA—HOME
—JOHN—KAHCHING—KLOS—KUHAR—POLENSEK—RICHARD—SIMS
—SLOVENE—SNPJ—SOS—TEKAVEC—ZAGREB—ZIGMAN—ZUZAK**
(ALL THE WORDS WERE TAKEN FROM THE 12/21/95 AD EDITION)

someone came up with the idea of Super Bowl.

Back then the football players didn't salute the bleachers. They stayed away from it — as did most sober people. It was a pretty rough place. They were (and still are not any) seats there. It's just a bunch of splintering benches with seat numbers painted on them. When some of the fans came staggering down the steps, they often didn't pay much attention to where their ticket stubs indicated they could sit. They mostly sat where they fell. At first I asked to see their tickets. Usually I couldn't wake them up. But nonetheless, somehow everybody was given a place to sit and watch the game from the end zone.

Nobody painted their faces brown, or blue, or orange back then; the only thing that got painted was their nose from all the booze they consumed. When Pittsburgh came into town; forget it. The bus deposited them two feet away from the stadium and they would turn around and head straight for Lake Erie.

Nobody much liked working the bleachers. There were three of us at the beginning of the season; then it dwindled down to two; in December I was the only one left. Try as we did, we couldn't get anybody else to usher there. Not even for the championship game. Too bad, it was the Browns best game. This year reporters came from all over the country to discover the

romance of the place. Actually, the truth of the matter is, it was more of a foul nightmare.

I remember the great dog pond: woof, woof.

* * *

Finished reading "Lost World" by Michael Crichton over the holidays. In the story about dinosaurs, a discussion takes place something to the effect that if the length of time the planet earth has been in existence were equal to one year in time, humans would have been roaming around for a total of 13 minutes.

So when you think how fast another year has come again, it's really only a smattering of time in the scheme of things. — Best Wishes for a wonderful Year!

Sound IRA Plans Aren't Hard To Find...

C	S	T	S	T	R	E	N	G	H	F	M	N	W	S	Q	O	L
O	V	O	R	I	E	C	P	M	R	E	N	A	T	A	E	N	T
N	H	I	G	H	C	X	Z	I	T	T	L	C	B	U	V	C	D
V	Y	N	B	R	M	P	M	E	T	R	O	P	O	I	T	A	N
E	M	T	H	E	R	T	P	W	T	L	H	D	P	Q	N	E	T
N	L	E	I	A	Z	R	O	T	E	L	L	T	E	N	G	E	S
I	E	R	T	R	L	O	R	V	I	M	I	A	R	T	S	I	A
E	K	E	E	R	U	U	O	L	M	K	C	B	A	C	F	F	A
N	B	S	O	V	C	C	U	Q	U	Z	I	N	S	U	R	E	D
C	R	T	W	E	B	Z	E	D	R	C	I	E	I	O	W	O	T
E	P	M	S	X	O	L	A	S	Y	A	F	E	T	Y	C	Y	T

You Just Have To Know Where To Look.

• No Fees or Commissions • High Interest • Possible Tax Deferral

• No Investment Risk • Annual Upgrades Permitted

Bainbridge	543-2336	Mayfield Hts.	461-3990
Chardon	286-3800	Mentor	974-3030
Chesterland	729-0400	Pepper Pike	831-8800
Cleveland	486-4100	Shaker Hts.	752-4141
Cleveland Hts.	371-2000	South Euclid	291-2800
Euclid	731-8865	Willoughby Hills	944-3400
Macedonia	467-6010		

**METROPOLITAN
SAVINGS BANK**

MEMBER FDIC

Book about Christians killed by the Communists

Note: Nearly one year has passed since the publication in Slovenia of the book titled, "Palme Mučenstva" (Palms for the Martyrs). The following article appeared in the December, 1994 edition of "Ognjišče" a Slovenian monthly published by the diocese of Koper (Slovenia). Due to the length of the article it is divided into various parts.

(Continued from last week)

(Translated by
Stane Kuhar)

Question: What make you come to grips with this book?

Fr. Pust: A person has to be happy in their particular calling especially if they are self-motivated. As a young child (Fr. Pust was born in 1934) I experienced the terrors of war. In 1942 both my parents were killed as well as many of the young boys and men from my home parish in the village of Mirna Peč (Peaceful Oven). All of the events during the war shaped my outlook on life. As a young priest whenever I would visit various homes and explain my own experiences these people would open up and express their own wartime ordeals. Many times we had similar experiences, especially the torture and imprisonment.

I asked these people to write their experiences down on paper. Some did. I began to write their names down and over time I had gathered quite a lot of reliable information.

During occasions when I was present at various priests' ordinations, I couldn't help but think of all those murdered priests especially in Šent (St.) Rupert, Prečno, St. George, and Hinje, where two young kaplans (young associate priests) were killed.

On the 50th anniversary of the two young priests (killed in 1942), I committed myself to writing about all those companions whom I knew. Then I

received from America the personal writings of Father Jože Cvelbar. This further stimulated my resolve. During the publication of (diocese of Ljubljana) the newly ordained priests in the weekly "Our Family" (Družina) in 1992 I wrote an article about the murdered priests.

Then I resolved to write in 1993 a much more thorough and documented article about the priests who were killed in 1943.

Question: How did you gather the documents?

Fr. Pust: I have the duty of being a "visiting priest" throughout Slovenia. Since 1962 I had done this type of work. With the Lazarist Order for the past 12 years this has been my primary work. From this I came into contact with many people and was able to gather documented information about priests who were murdered.

I visited various parishes where the murdered priests were born and baptized, visited family members and those who lived in the area to gather information. I was given much information: photographs, letters, etc.

I also gathered data from the parish rectory. The work went exceptionally well.

I was able to incorporate my information into the book already in progress.

From this horrendous experience the Slovenian Catholic Church has been given much hope. This is quite evident from the number of persons being called to the priesthood over the past 20 years.

The book awakened and strengthened and gave witness to those priests who were killed for their faith. Our book stands on its own merit as witness to the "martyrs" for the church in Slovenia. This is the reason why we sought so

many facts, which also brought into line any possible inflated accounts.

(Next: Father Božidar Slapšak)

New Sunday Mass Schedule for St. Vitus

Starting Sunday, Jan. 7th St. Vitus Church in Cleveland will have a new schedule of weekend Masses: 4 p.m. Saturday Vigil; Sunday: 9:15 and 10:30 a.m.

Meeting

The annual meeting of certificate holders of the Slovenian Workmen's Home, 15335 Waterloo Rd., Cleveland, will be held on Jan. 21 at 1 p.m.

The Board of Trustees cordially invites shareholders and representatives from organizations that own shares to attend this important meeting.

The agenda will include reports from the current Board; suggestions for future development and progress.

Enjoyed 'Slovenian Trait' article

My compliments on a delightful holiday issue. My husband, Reg, especially enjoyed "The Slovenian Trait" and pointed it out to me for my enjoyment.

We are fortunate to have a closely-knit Slovenian community and to have the pleasure of our own little Slovenian newspaper.

Reg joins me in wishing you a blessed Merry Christmas and we look forward to a "newsy" 1996.

Betty Resnik
Euclid, Ohio

SOS: Slovenians On Skis

Join us the week of April 7-14 in Breckenridge, Colorado. As we did last year, we will be joining Slovenian ski groups from New York and Toronto.

For more information call 942-1919

MARK PETRIC
Certified Master Technician

Petric's Automotive Service

Foreign & Domestic
General Auto Repair

(216) 942-5130

33430 Lakeland Blvd., Eastlake, Ohio 44095 / LOCATED IN REAR

M A K E
M I L L I O N S.
N O E X P E R I E N C E
N E E D E D.

All it takes to win Super Lotto is luck! And with at least four million at stake every Wednesday and Saturday, isn't it worth a buck to try your luck?

FEEL LUCKY TODAY?

The Ohio Lottery Commission is an equal opportunity employer and service provider.

Davis

Funeral Home

Since 1905

4154 CLARK AVENUE, WILLOUGHBY, OHIO 44094

PHONE: (216) 942-1122

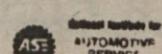
The Trust 100®

Network of Family Owned Funeral Homes

MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS
FOREIGN & DOMESTIC
STATE EMISSIONS INSPECTIONS

DIESEL ENGINE REPAIRS
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT

EUCLID SUNOCO SERVICE

APPROVED
AUTOMOTIVE REPAIR

Joe Zigman, owner

Dr. Zenon A. Klos
E. 185th AREA
531-7700
Emergencies

Dental Insurance Accepted
Laboratory on Premises - Same Day Denture Repair
COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

848 E. 185 St. (between Shore Carpet & Fun Services)

"Our Family Has Been Here
to Serve You Since 1903"

Serving Slovenian Families for 90 Years.

Grdina-Faulhaber Funeral Home

17010 Lakeshore Blvd.
Cleveland, Ohio 44110

531-6300

For further information call Don Faulhaber—Funeral Director

Preplanned Funeral Arrangements Available

Facilities Available Throughout Northeast Ohio

The 26th Annual Concert of the Mladi Slovenci Circle 77 SNPJ was held Sunday, Dec. 3 at the West Park Slovenian National Home, 4583 W. 130 St., Cleveland. Pictured above are (left to right) accordionist Joe Lach, Director Marie Pivik, and singers Laura Culkar, Marie Culkar, Marie Drobnick, Lisa Hupfer, Lisa Streck, and Karoline Zitnik. (Photo by Tony Grdina)

Ball Room Dance set at Slovenian National Home

We announced two weeks ago the Ball Room Dance, sponsored by the Friends of the Slovenian National Home will be held on Saturday, Jan. 13.

Joe Fedorchak, who has a large following in the Cleveland area, will play in the Ball Room from 7 p.m. until 11 p.m. The Lake Erie Button Box and the Old Homesteaders will play in the Kenik Annex.

Doors will open at 6:00 p.m. and refreshments will be served. Cost of tickets is \$6.00 and

can be purchased at the Polka Hall of Fame and at the door on the evening of Jan. 13. Call Gerri Hopkins at 361-5115 for further details.

Ample, secured parking is in the rear parking lot.

Your continued support is needed so that the Slovenian Homes can stay alive and healthy.

Don't forget: Jan. 13, Slovenian National Home Ball Room, 6417 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

—Board of Directors

Glasbena Matica says 'Thanks'

The members of Cleveland's Glasbena Matica chorus want to thank all of their friends who attended the fall concert held on Nov. 4 at the Slovenian National Home. The audience was very receptive of the chorus' program, the delicious buffet supper, and the toe-tapping dance music of the Fred Ziwich orchestra.

Your support is sincerely welcome and greatly appreciated. With your encouragement we will certainly continue our efforts to preserve our beautiful Slovene music and songs, and the lovely and distinctive culture of our forefathers.

—RK

Forgetful

Our neighbor said, "I'm very forgetful — misplaced my alarm clock. I spent days looking for it. One night I found it — in my dreams. By the time I awoke, I had already forgotten where I found it."

C.G.

J & F Lawn Care

Snow-Removal

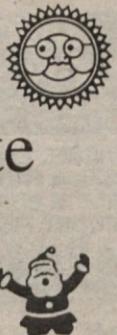
Commercial Residential
10% Senior Citizen Discount

Call
for a Free Estimate

531-2319
26601 White Rd.
Willoughby Hills, O.

Frank Zigman

Al Koporc, Jr.

Piano Technician
(216) 481-1104

"We own and operate our own plant"

JAY-DEE CLEANERS

Phone — 731-7060
CLEANING, PRESSING and
ALTERATIONS
"QUALITY CLEANING"
7 a.m. — 6:30 p.m.

878 E. 222 St. —
Euclid, Ohio 44123

Owned & Operated by Jim Lester

**EXECUTIVE
CATERERS
AT
LANDERHAVEN**

- Wait Staff
- Bartenders
- Set-Up Crew

Part/Full time
Will Train

Days/Evenings/Weekends
Flexible Hours

Apply in Person
M-F 10 am-6 pm

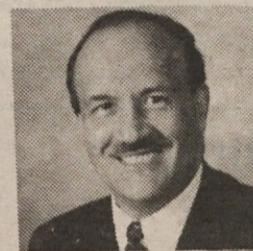
Personnel Dept.
6111 Landerhaven Dr.
(Off Lander Road)
Mayfield Heights

AUTO DISCOUNT FOR AGE 55+

Cut the cost of your auto insurance.

If you are age 55 or older and the principal driver of a car not used for business, you may qualify for a money-saving discount with Nationwide. It's just one of many premium discounts available to those who qualify.

Call us and see how you can save with Nationwide.

Gerald A. Merhar,

LUTCF Regional Life Council
4077 Clark Ave.,
Willoughby, OH 44094
Ph: 216-946-2040

**NATIONWIDE
INSURANCE**
Nationwide is on your side.

Nationwide Mutual Insurance Company and Affiliated Companies
Home Office: One Nationwide Plaza, Columbus, OH 43216
"Nationwide" is a registered federal service
mark of Nationwide Mutual Insurance Company

HAPPY HOLIDAYS
TO ALL MY FRIENDS

STAN ERZEN

Euclid, Ohio

The Country Place. It feels like home.

We offer the highest quality nursing care and rehabilitation services in a homelike, scenic setting. And we're conveniently located just off I-90.

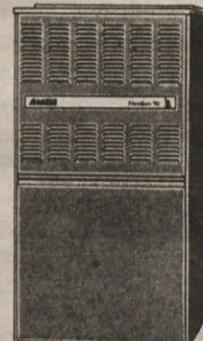
- Short- & Long-term Nursing Care & Rehabilitation
- Physical, Speech, and Occupational Therapy
- Adult Day Care
- Respite Care
- Alzheimer Care
- Social and Recreational Programs
- Medicare and Private Insurance Accepted

Wickliffe Country Place

"The Community of Caring"

1919 Bishop Rd. • Wickliffe, Ohio 44092
(216) 944-9400

Make the gas company wonder if you've moved.

Our Freedom 90 gas furnace is one of the most efficient you can buy. Over 90% efficient — compared to around 65% for most older furnaces. You can shrink your monthly gas bill to a fraction of its former self. And enjoy greater peace of mind, thanks to the Freedom 90's lifetime limited warranty. So see your American-Standard dealer about the Freedom 90, and give your neighborhood meter reader something to wonder about.

**AMERICAN
STANDARD**

Built To A Higher Standard

GORJANC™
HEATING & COOLING

944-9444
30170 Lakeland Blvd.
Wickliffe, Oh. 44092

**SIMS
EUCLID**

CHRYSLER • PLYMOUTH
20941 EUCLID AV
692-3900

TOLL FREE
1-800-688-SIMS
(7467)

Death Notices

DOROTHY FERRA

Dorothy Ferra, 92, a secretary of KSKJ St. Joseph Lodge No. 169 for 51 years, died Dec. 31 in Meridia Euclid Hospital.

Dorothy Ferra (nee Varsek) a 69-year resident of Cleveland since 1926, was born Jan. 31, 1903 in the village of Konjsko, near Sivnica, Slovenia.

Besides being active with the American Slovenian Catholic Union (KSKJ), Dorothy was a member of American Mutual Life Association (AMLA) Lodge No. 8, Slovenian Women's Union No. 10, Holmes Avenue Pensioners, and St. Mary's Altar and Rosary Society.

She is survived by two sons, Joseph (wife, Betty), and Frank (wife Charlotte); ten grandchildren; and 21 great-grandchildren.

Her husband, Joseph, died in 1987. Her sister, Maria Kajtna, is also deceased.

Funeral will be Thursday, Jan. 4 with a 9:30 a.m. Mass in St. Mary Church, 15519 Holmes Ave., Cleveland, Rev. John Kumse officiating. Burial will be in All Souls Cemetery, Chardon, Ohio. Zele Funeral Home is in charge of arrangements.

Contributions to St. Mary Church Endowment Fund in her memory would be appreciated by the family.

ANNA J. MACK

Anna J. Mack (nee Hocevar), a lifetime resident of Cleveland, died Dec. 30, 1995 in St. Vincent Charity Hospital.

Mrs. Mack was born July 3, 1913 in Cleveland.

She was a member of the Euclid Pensioners, St. Clair Pensioners and St. Philip Neri Seniors.

She had previously worked at

CARST-NAGY

Memorials

15425 Waterloo Rd.

481-2237

"Serving the Slovenian Community."

Leece-Neville as an assembler.

She is survived by Frank Wayne (wife Debbie), Patricia (Mrs. Robert) Goode, Raymond (wife, Gayle). She is grandmother of 10; sister of Molly Blatnik and Frances Orehek.

Her husband, Frank and three brothers: Frank, Andrew, Rudy; and sister Mary Avsec are all deceased.

Funeral was Wednesday, Jan. 3 at 11 a.m. in St. Vitus Church. Burial in Calvary Cemetery. Zele Funeral Home was in charge of arrangements.

Donations to a charity of your choice in her memory would be appreciated.

MARY L. KALAN

Mary L. Kalan (nee Tomaszewski), 79, of Cleveland Heights, Ohio died Dec. 29, 1995 in Wickliffe Country Place.

She was a member of Slovenian Women's Union No. 50, and American Mutual Life Association Lodge No. 2.

Mary was owner/operator of Kalan Hardware at E. 65th and St. Clair Ave. for 40 years. She retired in 1981.

Mary is survived by two nieces: Mary Ann (Mrs. Nick) Vidmar, Carol Davis Beach (Mrs. Reginald) of Albuquerque, NM; and many other nieces and nephews; great aunt of Linda Lambert, Joseph Vidmar, Kathryn Gillespie, Thomas Akos, Jodie Weiser and many other great nieces and nephews; great-great aunt of Taylor Lambert, Lauren Vidmar, McKenna Weiser and many other great, great-nieces and nephews.

Her husband, Stanley, died in 1983 as well as brothers and sisters.

Funeral was Tuesday, Jan. 2 with a 10 a.m. Mass in St. Margaret Mary Church in South Euclid, Ohio Burial in All Souls Cemetery in Chardon.

Zele Funeral Home was in charge of arrangements.

In lieu of flowers, donations to Diabetes Assoc., 3601 S. Green Rd., Cleveland 44121.

JOSEPHINE LUSTIC

Josephine Lustic (nee Kuhar), 93, died at the Slovene Home for the Aged on Wednesday, Dec. 13.

Josephine was a former resident of Euclid Beach Villa and resided with her daughter Ileene Collins for two years before entering the Slovene Home in 1991.

Josephine was a member of Slovenian Women's Union Branch 14.

She was the widow of Louis who died in 1973; the mother of Ileene (Mrs. Jay) Collins, Dorothy (Mrs. Harry) Jerina, and Louis (wife, Barbara) Lustic; grandmother of eight and great-grandmother of 11; dear sister of Mary Kovacic, Rose Brinovec, Kube Kuhar (all deceased).

Funeral services were Saturday, Dec. 16 in St. Williams Church in Euclid. Burial was in All Souls Cemetery.

The family suggests contributions to the Slovene Home for the Aged in her memory.

Zele Funeral Home was in charge of arrangements.

SHA Birthdays

Happy Birthday to the following residents of the Slovene Home for the Aged who were born in the month of January:

- 1-01 — Mary Jeraj, 90
- 1-01 — Rose Komochar, 92
- 1-01 — Mary Stefanchik, 96
- 1-06 — Stanley Belevice, 80
- 1-06 — Mary Sadar, 99
- 1-06 — Joseph Semick, 80
- 1-09 — Frances Tomsic, 84
- 1-09 — Paul Trentel, 89
- 1-11 — Veronica Kovach, 102
- 1-17 — Anna Carnish, 94
- 1-17 — Antoinette Simcic, 90
- 1-20 — Mary Terlep — 96
- 1-27 — Jennie Sedey, 87

In Memory

Enclosed is a check for subscription plus \$10.00 in memory of my husband, Louis Arko, who passed away two years ago.

Erna Arko
Euclid, Ohio

Prayer for Later Years

5

Lord, Thou knowest that I am growing older.

Keep me from becoming too talkative, and particularly keep me from falling into the tiresome habit of expressing an opinion on every subject.

Release me from the craving to straighten out everybody's affairs. Keep my mind free from the recital of endless details. Give me wings to get to the point.

Give me grace, dear Lord, to listen to others describe their aches and pains. Help me endure the boredom with patience and to keep my lips sealed, for my own aches and pains are increasing in number and intensity and the pleasure of discussing them is becoming sweeter as the years go by.

Teach me the glorious lesson that, occasionally, I might be mistaken. Keep me reasonably sweet. I do not wish to be a saint (saints are so hard to live with), but a sour old person is the work of the devil.

Make me thoughtful, but not moody, helpful, but not pushy; independent, yet able to accept with graciousness favors that others wish to bestow on me.

Free me of the notion that simply because I have lived a long time I am wiser than those who have not lived so long.

If I do not approve of some of the changes that have taken place in recent years, give me the wisdom to keep my mouth shut.

Lord knows that when the end comes I would like to have a friend or two left.

(Submitted by Mary Grile of Pompano Beach, Fla.)

—From Church Bulletin

Specialists In
Corrective Hair Coloring

tina & brenda's HAIR SALON

5216 Wilson Mills Rd.
Richmond Hts., Ohio 44143

BRICKMAN & SONS
FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

Crobaugh Funeral Home

22595 LAKE SHORE BLVD.
EUCLID, OHIO

Telephone 731-4259

Gregory M. Danaher
Embalmer & Funeral Director

Golub Funeral Homes

4703 Superior Ave. - 17010 Lake Shore Blvd.
391-0357

"Service To Render A More Perfect Tribute"

The Holmes Avenue Pensioners annual Christmas dinner party was held on Wednesday, Dec. 13, at the Collinwood Slovenian Home.

'Tis the season to be jolly, and that's exactly what the Holmes Avenue Pensioners were at the Christmas party. Everyone spent the afternoon having a good time, celebrating the season with friends.

Guests were Reverend Father Victor Tomc and Reverend Father Victor Cimperman. Thank you to Father Tomc for saying prayers before dinner.

A delicious meal was prepared and served by Julia Zalar and staff. After dinner, music for dancing was provided by the Button Box Buddies.

Gus Petelinkar's kitchen band paraded throughout the hall. Leading the parade and playing their accordions were Millie Budnar and Frank Dremel. But where was Santa? We missed him this year.

Bartenders Matt Kajfez, Frank Homar, Tony Lovsin, and John Penca looked festive wearing their red vests.

A reverse raffle was held, thanks to Emilee Kersman and her helpers. Thanks to Carl and Jennie Schultz and Alice Ourednik for the many gifts they donated to the raffle. Also, a thank you goes out to Ruth Kolence for her donation to the fifty-fifty raffle. As always, the last prize of the raffle was a lovely doll dressed in traditional Slovenian attire, made by Ruth. Congratulations to this year's lucky winners of the Slovenian doll, Adolf and Marge Rebol.

As the year is ending, we thank board officers, President John Habat, Vice-president Matt Zabukovec, Secretary Jennie Tuma, and Treasurer Louise Fudja for a job well done in '95. Also, thanks to everyone who worked at the meetings and special events this year. Your help is always appreciated.

We wish Stan Bohinc a speedy recovery. Stan is recuperating from knee surgery. Get well wishes to Mary Jevnikar. Mary is at Manor Care in Willoughby, and plans to be there until mid-February. A visit, phone call, or cheerful card would surely brighten Mary's day.

Sincere condolences to the family and friends of Robert Levar. May he rest in peace.

This is my last article for the Holmes Avenue Pensioners News. I have been a member of our club for three years. Writing this article every month gave me the opportunity to get involved and learn more about our organization, and meet so many wonderful club members. My mother, Anna Kovach (87 years) once said, "I'm proud to be a Holmes Avenue Pensioner."

Perpetual Calendar

Instructions:

These charts enable you to find the day of the week in any year from 1753 through 2030

FIRST: Under *Years*,
find the year you're
interested in and note
the letter that follows it.

SECOND: Under
Months, find the same
letter, and note which
number falls under the
month you're looking for.

THIRD: Under *The Seven Calendars*, use
the calendar which bears
the number you have just
found.

Years

1796L	1843G	1890C	1937E	1984N
1797G	1844H	1891D	1938F	1985B
1798A	1845C	1892L	1939G	1986C
1799B	1846D	1893G	1940H	1987D
1753A	1800C	1847E	1894A	1941C
1754B	1801D	1848M	1895B	1942D
1755C	1802E	1849A	1896J	1943E
1756K	1803F	1850B	1897E	1944M
1757F	1804N	1851C	1898F	1945A
1758G	1805B	1852K	1899G	1946B
1759A	1806C	1853F	1900A	1947C
1760I	1807D	1854G	1901B	1948K
1761D	1808L	1855A	1902C	1949F
1762E	1809G	1856I	1903D	1950G
1763F	1810A	1857D	1904L	1951A
1764N	1811B	1858E	1905G	1952I
1765B	1812J	1859F	1906A	1953D
1766C	1813E	1860N	1907B	1954E
1767D	1814F	1861B	1908J	1955F
1768L	1815G	1862C	1909E	1956N
1769G	1816H	1863D	1910F	1957B
1770A	1817C	1864L	1911G	1958C
1771B	1818D	1865G	1912H	1959D
1772J	1819E	1866A	1913C	1960L
1773E	1820M	1867B	1914D	1961G
1774F	1821A	1868J	1915E	1962A
1775G	1822B	1869E	1916M	1963B
1776H	1823C	1870F	1917A	1964J
1777C	1824K	1871G	1918B	1965E
1778D	1825F	1872H	1919C	1966F
1779E	1826G	1873C	1920K	1967G
1780M	1827A	1874D	1921F	1968H
1781A	1828I	1875E	1922G	1969C
1782B	1829D	1876M	1923A	1970D
1783C	1830E	1877A	1924I	1971E
1784K	1831F	1878B	1925D	1972M
1785F	1832N	1879C	1926E	1973A
1786G	1833B	1880K	1927F	1974B
1787A	1834C	1881F	1928N	1975C
1788I	1835D	1882G	1929B	1976K
1789D	1836L	1883A	1930C	1977F
1790E	1837G	1884I	1931D	1978G
1791F	1838A	1885D	1932L	1979A
1792N	1839B	1886E	1933G	1980I
1793B	1840J	1887F	1934A	1981D
1794C	1841E	1888N	1935B	1982E
1795D	1842F	1889B	1936J	1983F
				2030B

and her daughter is in complete agreement.

Thank you to James and Madeline Debevec for publishing my articles in the American Home newspaper.

Our next meeting will be held on Wednesday, January 10, at 12:30 p.m.

Happy New Year, and may everyone be blessed with good health, peace and happiness.

—Marge Saletel

\$50 donation

There is no time more fitting to say "Thank You" and to wish you a Happy Holiday Season and a New Year of health, happiness and prosperity. (Enclosed is a \$50.00 donation.)

Impol Aluminum Corp.
Miro, Biba and Marie
New Rochelle, NY

Holiday Donation

Best Holiday Wishes from
P.S.W.A. Circle 1 of
Waterloo Road. (Enclosed
was a check in the amount of
\$100.00.)

Vida Zak, Sec.
Euclid, Ohio

DID YOU KNOW

Slovénia...

Joseph Zelle

*****

On Tuesday, Dec. 12 Rt. Rev. Msgr. Vinko Zalétél died in Plibérk, Carinthia (Austria). Msgr. Zalétél was very active among the Slovénians stranded in Carinthia after the famous plebiscite following World War I. He traveled extensively, always with a camera strapped on his shoulder. He was very beloved as pastor in Vogrče, from 1957 till his retirement in 1994. God rest his soul!

Dr. Dušan Pétrač is another Slovénian scientist working in space technology at the JPL Jet Propulsion Laboratories on the West Coast. For the past 20 years he has been involved in space work at Pasadena.

Rado Ménart, one-time Cleveland radio engineer, is chief engineer of a recording studio in Stadio City, CA. He and his family send Christmas greetings to all of their friends in Cleveland.

Historian and Researcher, Darko Darovč, spoke before a gathering of the Society of Slovénian Intellectuals in the

Slovénian Littoral (Primorska).

His topic covered plans for establishing a Slovénian university including Gorica, Kopér, and adjacent environs.

The tireless work of the late medical missionary Dr. Janéž Janéž, was reported by Father Andrej Majcén, also a missionary. Dr. Janéž managed to escape from the freedom fighters in Slovénia of old Jugoslavia during the inglorious revolution. He toiled among the Chinese in Taiwan. Some of his patients were lepers. The item was reported in Katoliški Glas, which is published in Gorica, Italy.

'Shocked' — In Memory

Was so pleasantly surprised to see my picture — but totally shocked. It is a funny feeling. Thank you.

Enclosed is a donation in memory of the Zimmerman and Baraga Families.

Merry Christmas.

Bea Zimmerman
Euclid, Ohio

Donation

Received a "Merry Christmas and a Happy New Year" card from the Veber Family of Geneva, Ohio with a \$10.00 donation. Thank you very much.

Perkins Restaurant

22780 Shore Center Dr.
Euclid, Ohio 44123
216-732-8077

Operated by Joe Foster

MIHELIN TRAVEL BUREAU

4118 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Phone: (216) 431-5710 - Fax: (216) 431-5712

VESTI IZ SLOVENIJE

V Sloveniji praznovali 5. obletnico plebiscita in dan samostojnosti — Slovensko akademijo pripravile tudi stranke slovenske pomladi

Pretekli teden, 26. decembra, je bil slovensko praznovan dan samostojnosti in peto obletnico plebiscita, na katerem je več kot 88 odstotkov Slovencev glasovalo za samostojno in neodvisno državo. Za *Delo* 27. decembra je novinarka Jana Taškar poročala:

»V slovenskem parlamentu je bila slovenska seja državnega zabora, na njej pa so se poslancem in državnim svetnikom pridružili predsednik države Milan Kučan, predsednik vlade dr. Janez Drnovšek in ministri, predstavniki pravosodnih organov, varuh človekovih pravic, predstavniki generalštaba slovenske vojske, borčevske organizacije, združenja veteranov vojne za Slovenijo, diplomatski zbor, predstavniki verskih skupnosti z dr. Alojzijem Šuštarjem na čelu, gospodarske zbornice, obeh univerz, SAZU in drugi.«

Predsednik parlamenta Jožef Školč je bil slavnostni govornik. Povedal je med drugim, da je minilo obdobje enotnosti, ki je bilo zaznameno pred petimi leti ob plebiscitu. Poudaril pa je, da naj se ob tem in podobnih obletnicah danes še tako politično sprte strani spomnijo, da vsem nasprotovanjem navkljub služijo istemu cilju. In ta cilj je bil potrjen 26. decembra 1991 z glasovi več kot 88 odstotkov ptrebivalcev Slovenije.

V do zadnjega kotička zasedeni Gallusovi dvorani v Cankarjevem domu (po poročilu v *Delu* je moralno 200 ljudi ostati pred vratimi) je bila slovenska akademija, ki so jo pripravile stranke slovenske pomladi. Glavni govorniki so bili Janez Janša, predsednik SDSS, Lojze Peterle, predsednik SKD, in Marjan Podobnik, predsednik SLS. Janša je omenil pomembnost Demosovega sestanka 10. novembra 1990, na katerem je bila sprejeta odločitev za plebiscit. To dejstvo se danes nihče več ne spominja, je rekel, in pripomnil, da je bil isti dan kongres LDS, na katerem so se izrekli proti ustanovitvi slovenske vojske. Demosove stranke so bile nato prisiljene skleniti kompromis z levičarskimi strankami, da je moglo priti do plebiscita. Lojze Peterle je rekel, da je pred Slovencem le ena prihodnost: bivati po slovensko, biti po slovensko in se ravnavati pravično in pošteno. Marjan Podobnik pa je povedal, da je

slovenski narod 26. decembra 1991 vsemu svetu pokazal, da je zrela nacija, ki je pripravljena na sprejetje v družino držav.

V rubriki »Tema dneva« v *Delu* 27. decembra je novinarka Taškarjeva komentirala enotnost naroda ob plebiscitu in razdor, ki prevladuje danes:

»Pet let po slovenski razglasitvi odločitve, da bo Slovenija odšla na samostojno pot, je bilo spet vse po starem, kot da je od tistega dne minilo dolgo obdobje, ki je že ušlo iz zgodovinskega spomina. Čeprav svet ne pozna narodov, ki bi jim bog (*Delo* še vedno uporablja majhno črko kot začetnico za Boga, op. ur. AD) položil v zibelko seme razdora in ga torej tudi Slovencem ni, podoba ni bila dosti drugačna. Pred svetom se sicer nismo osramotili s tem, da bi se nekatere stranke (kar se je tudi že primerilo) odrekle osrednjim državnim prireditvam ob pomembnem prazniku, kot je obletnica razglasitve samostojnosti. Niso pa se vse odpovedale ločenim slovesnostim, na katerih so povzdrogale zlasti svoje zasluge za to, kar Slovenija danes je. Kot da bi lahko samo peščica novoporojenih strank izvedla tako zgodovinsko zamisel in odločitev!«

Samozaverovanost in samozadostnost slovenskih političnih strank, ki se je v sicer kratki zgodovini demokracije izpričala ne le pogosto, ampak prepogosto, je cokla, ki se je ne otepamo samo na domačem prizorišču, ampak nam škoduje tudi v tujini. Opravičila za to, da slovenske stranke prepogosto ravnajo, kot da je država v njihovi službi, namesto to, da bi one služile državnim zadevam in interesom, seveda ni. In takšnega pooblastila jim tudi Slovenci, ko so se odločili za samostojno in neodvisno državo, zagotovo niso dali.«

Milan Kučan slovenski politik leta, Janša drugi na lestvici, Drnovšek tretji, Peterle šesti

V vsakoletni izbiri slovenske osebnosti in politika leta, ki ga izvaja *Delova* agencija stik, je bil z veliko prednostjo zopet za leto 1995 izbran predsednik Slovenije Milan Kučan. Kučan je prejel kot osebnost leta 26,4%, kot politike pa kar 36,9% (lani v tej kategoriji le 27,5, predlani pa 46,9%). Drugi na lestvici politika leta je Janez Janša (10,3 odstotka), tretji je Janez Drnovšek (9,1), četrtni M. Podobnik (4,3), šesti L. Peterle (1,5).

Pretekli teden, predvsem poprejšnjo sredo, so po Sloveniji obilne padavine mokrega snega povzročile veliko škode. Zapadlo je do 35 centimetrov snega. Edina izjema je bila Primorska, tam pa je pihala orkanska burja in so vremenarji zabeležili sunke do 230 kilometrov na uro. Reka Vipava in nekateri potoki so prestopili bregove, močno je bil oviran promet, v nekaterih krajih je bila motena preskrba z električno energijo, prav tako so bile težave v telefonskem prometu. Moker sneg je zlomilo dreve, kar je poškodovalo več parkiranih avtomobilov. Sneg je podrl več deset kilometrov električnih in telefonskih vodov. Poročila, ki so ob tem pisane na razpolago, pa k sreči ne omenjajo človeških žrtev.

Iz Clevelandu in okolice

Lilija ima sestanek —

Dramatsko društvo Lilija ima svoj redni mesečni sestanek v pondeljek, 8. januarja, ob pol osmilih zvečer v Slov. domu na Holmes Ave. Članstvo lepo vabljeno.

Izredna podpora —

Dr. Valenti in ga. Patricia Meršol, Chagrin Falls, O., sta ob božičnih praznikih poklonila \$125 v podporo našemu listu. Naročnino sta obnovila, nato pa je dr. Meršol pripomnil: »Ostalo pa je za tiskovni sklad, na čast in hvalo profesorjem begunske gimnazije v Lienzu in Spittalu, posebno pa na čast profesorju Milkotu Jegliču.«

Za tako lepo podporo našemu listu se dr. Meršolu in ženi najlepše zahvalimo!

Novi grobovi

Dorothy Ferra

Dne 31. decembra je umrla 92 let stara Dorothy Ferra, rojena Varšek na Konjskem pri Sevnici, v Clevelandu živeča od 1. 1926, vdova po l. 1987 umrlem možu Josephu, mati Josepha in Franka, 10-krat stara mati, 21-krat prastara mati, sestra že pok. Marije Kajina, članica ADZ št. 8, KSKJ št. 169, SŽZ št. 10, Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzetji in Kluba upokojencev na Holmes Ave. Pogreb bo iz Železovega zavoda na E. 152 St. danes zj. ob 8.45, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 in od tam na Vernih duš pokopališče. Družina bo hvaležna za darove v pokojničin spomin St. Mary's Church Endowment Fund.

Anna Jezerinac

Umrla je 86 let stara Anna Jezerinac, rojena Bajt, vdova po Josephu, mati Josepha, Raymonda in Charlesa, sestra Mae Beck, 5-krat stara mati, 2-krat prastara mati. Spominska sv. maša bo v soboto, 23. marca, zj. ob 7.30 v cerkvi sv. Vida. Pogreb je bil v oskrbi Zak zavoda. Družina priporoča darove v pokojničin spomin mesečniku Ave Maria, P.O. Box 608, Lemont IL 60439.

Mary L. Kalan

Dne 29. decembra je umrla 79 let stara Mary L. Kalan, rojena Tomaszewski v Clevelandu, vdova po l. 1983 umrlem Stanleyu, 6 bratov in sester je že pok., teta, lastovala in vodila Kalan Hardware na E. 65 St. in St. Clair Ave., tik ob SND na St. Clairju, 40 let, do svoje upokojitve l. 1981, članica ADZ št. 2 in SŽZ št. 50. Pogreb je bil 2. januarja v oskrbi Železovega zavoda s sv. mašo v cerkvi sv. Margarete Marije v S. Euclidu.

Zopet na delu —

Po enotedenskih počitnicah za božične in novoletne praznike, je AD zopet začela izhajati redno vsak četrtek. Ker se list smatra za naslednik prvega slovenskega časopisa v Clevelandu, ta je bil *Narodna beseda*, ki je izšel 1899. leta, smo pričeli z našim 98. letnikom. Tako se počasi tudi AD prebija svoji stoletnici naproti.

Smučarska izleta —

Slovenci, živeči v New Yorku, načrtujejo dva smučarska izleta. Prvi bo 2., 3. in 4. feb. v Ski Windhamu, NY. Drugi bo v Breckinridge, Colo. in sicer po Veliki noči od 9. do 16. aprila. Prijave za to slednje morajo biti posredovane najkasneje do 3. feb. Za več informacije v zvezi z enim ali drugim izletom, pokličite Ivana Kamina na 212-983-3830 (čez dan), 518-734-5515 (sobota in nedelja), 718-424-2711 (zv. ob dnevnikih). Njegov naslov: 61-32 75th Place, Middle Village, NY 11379. Smučarji, ne odlašajte!

Krofi —

Oltarno društvo fare sv. Vida bo imelo prodajo krofov v soboto, 13. jan., od 8. zj. dñeje, v društveni sobi farnega avditorija. Na voljo bodo tudi domači rezanci.

Kosilo —

V nedeljo, 21. januarja, vabi Slovenska šola pri Mariji Vnebovzetji na svoje letno kosilo. Serviranje bo v šolski jedilnici med 11. dop. in 1. pop. Nakaznice (\$10 za odrasle, \$4 za otroke) dobite v župnišču ali pri starših šolskih otrok.

KOLENDAR

JANUAR

27. — Slovenska pristava predi letno »Pristavsko noč« v SND na St. Clair Ave.

FEBRUAR

2., 3. in 4. — Slov. skupnost v New Yorku ima smučarski izlet s tekmmili v Ski Windham, NY. Informacija: Ivan Kamin: 718/424/2711.

18. — Slov. šola pri sv. Vidu postreže s kosilom v farni dvorani. Serviranje od 11. dop. do 1.30 pop.

APRIL

13. — Tabor DSPB ima spomladanski družabni večer z večerjo in plesom v Slov. domu na Holmes Ave.

MAJ

4. — Slov. šola pri sv. Vidu priredi materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 6.30 zv.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627
Telephone: 216/431-0628 — Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$30 na leto za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)
Deželete izven ZDA in Kanade: \$40 na leto (v ZD valuti)
Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency
Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent foreign currency
\$160 per year airmail to Slovenia

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627

Published every Thursday morning

No. 1 Thursday, January 4, 1996

ŠE NEKAJ O MIKLAVŽEVANJU

Božično praznovanje je preteklost, ostanejo nam le še spomini, ki bi jih srčno radi ohranili. Šele sedaj, ko je vsa zaposlenost s pripravljanjem za nami, imamo dovolj časa, da z veseljem premišljujemo dogodke pomembnega božičnega praznika. Kako zelo smo se trudili s pripravljanjem jaslic in božičnega drevesa samo zato, da bi ostali spomini prav taki, kakršne smo si jih zamislili! Morda smo vsaj malo videli sad tega truda pri naših najmlajših, katerih oči so žarele v občudovanju pri vsakem družinskom običaju božičnega praznika, kakor so jim svetlo žarele ob prihodu priljubljenega svetnika, svetega Miklavža.

Sveti Miklavž se je že zdavnaj vrnil v nebesa. Gotovo je tudi on premišljeval svoja doživetja, saj se je s pismom oglasil prijateljem pri Sv. Vidu. Takole jim piše:

Dragi starši in prijatelji slovenske šole pri Sv. Vidu!

Že mesec dni je, odkar sem vas obiskal in še vedno je v mojem srcu radost tega srečanja. Z Benediktom sva se o tem večkrat pogovarjala. On ima še posebno lepe spomine, ker mi je pri tem delu letos prvič pomagal. Obisk slovenske šole pri Sv. Vidu mi je vsako leto v veselje. Letos ste mi pripravili prisrčno dobrodošlico. Gotovo ste v to vložili veliko truda in dela. Ali trud in delo prinašata sadove! Ko so otroci prišli k meni, so bili njihovi obrazi žareči, podobni pogledu nebeškega veselja. Rad bi se vam torej zahvalil za vse vaše prizadevanje, delo v slogi, delo, kjer ste vsi združeni v duhu. Vsak je doprinesel svoje, vsak po svojih zmožnostih. Vse stvari so bile storjene z enim namenom, da bi v srcih otrok rastla ljubezen do slovenstva. Vsakemu, ki je imel kakršnokoli vlogo v tej pripravi, se iz srca zahvalim in vas spodbujam. Kar še naprej tako! Lepe pozdrave iz nebes

Vaš sveti Miklavž

Take so tudi naše misli. V imenu slovenske šole pri Sv. Vidu, prisrčna hvala vsem, ki so se požrtvovalno trudili, da se je Miklavževa prireditev pri Sv. Vidu v letu 1995 uspešno zaključila.

Odbor staršev

Vinkotu Zaletelu v spomin...

WICHITA, Kansas - Vogrški »srotej«, duhovni svetnik in upokojeni župnik, Vinko Zaletel, je 12. decembra 1995 odšel na svojo zadnjo pot, odkoder se ne bo več vrnil, v večnost, k Bogu, ki ga je tako ljubil in mu tako zvesto služil.

14. decembra pa ga je sprejela v svoje naročje koroška zemlja, ki jo je tako ljubil in kateri je žrtvoval nad 50 let svojega življenja. Pomožni ljubljanski škof Jožef Kvas, ob asistenci 40 duhovnikov - njegovi prijatelji iz Slovenije niso mogli priti radi slabega vremena in globokega snega - je položil v grob, na vogrškem pokopališču, to zlato seme, ki naj obrodi stoteren sad.

Knjige bi bilo treba napisati o Vinkotu, da bi Slovenci res spoznali velikost tega odličnega duhovnika, velikega kulturnega delavca, zvestega misijonarja in ponižnega vogrškega »sroteja«, kot je sam sebe imenoval.

Ta svet je zagledal 20. julija 1912 v Št. Vidu nad Ljubljano. Maturo je opravil na tamkajšnji škofijski gimnaziji in v duhovnika je bil posvečen 5. junija 1936 v ljubljanski stolnici. Že v semenišču je pokazal svoje duhovne darove, posebno karitativno delo za vse uboge po širni Ljubljani in delo za misijone.

Prvo kaplansko mesto je bilo v Tržiču pri župniku Antonu Vovku, poznejšemu ljubljanskemu škofu in mučencu. Ko je namreč šel škof Vovk birmovat v Novo mesto, so ga komunisti polili v vlaku z benzinom in ga zažgali. Dobil je strahotne opekline, ki se leta niso pozdravila. Pri župniku Vovku se je Vinko naučil pravega duhovniškega pastirovanja in pripravljenosti za žrtve v duhovniškem poklicu.

Iz Tržiča je šel v Ljubljano v Trnovsko faro. Kot begunec sem živel v njegovi fari pri Zagorčevih. Mnogo večerov sva skupaj preživelna in razmišljala o žalostni usodi slovenskega naroda.

1945. je tudi on odšel na Koroško delit usodo s tisoči begunči, ki so bežali pred komunističnim nasiljem. Pa Vinko na Koroškem ni miroval. Imel je tam že iz študentovskih let mnogo prijateljev, to po vsej Koroški. Tako je šel v Škocjan v Podjuni in se nasebil pri Jogrovih, kjer je imel svoj dom in »urad« za begunce.

ZAHVALA

CLEVELAND, O. - Sestre Karmeličanke v Sori se prav prisrčno zahvaljujejo za sledče darove:

N.N., Kansas, \$100; August Dragar, Wickliffe, Ohio, \$100; N.N., Kansas, \$100; Frank Hren, Richmond Hts., Ohio, \$200.

Vsi dobrotniki so vsak dan v njihovih molitvah. Vsem tudi želijo ves božji žegen za praznike in vse dni novega leta.

Fr. John Lavrih
6900 45 Str. N. No. D2
Wichita, KS 67226

Močne roke, oči pa zanič, sekira še gre — Vinko je ptič

Poiskal je delovna mesta za več kot 50 beguncev pri raznih kmetih v Škocjanu in Podjuni.

Z njegovo pomočjo sem tudi jaz prišel v Škocjan k župniku Jožetu Kogleku, velikemu prijatelju beguncev, kot kaplan in hlapac. Tako smo pod Vinkotovim vodstvom imeli kar pravo slovensko »republiko« samih beguncev. Joj, kako smo peli in igrali in se zavabili na Klopinjskem jezeru, seveda tudi trdo delali vsak pri svojem gospodarju. Naredili smo veliko skupnih izletov po celi Koroški in tudi vrh Grossglocknerja smo si osvojili. Na jesen vsa pa večkrat z Vinkotom odšla v Gradec in nesla študentom kruha in sadja.

Iz Škocjana je Vinko odšel v Šmihel, nato v Celovec, od tam na Golšovo, Št. Janž in Šmiklavž. Leta 1957 pa se je preselil v Vogrče, kjer je ostal do 1994, kar celih 37 let. Že zadnja leta v Vogrčah so mu oči popolnoma opešale, pa je še vedno tam stal, saj je župnišče in cerkev »poznan na pamet«.

Leta 1994 pa je vogrški »srotej« svoj vid popolnoma izgubil. Odšel je k šolskim sestram v Pliberk, ki so kot matere žanj skrbeli, do njegovega odhoda v večnost. Zadnjo sveto popotnico je prejel v družbi dekanjskih duhovnikov, ki so skupaj z njim molili in ga tako pospremili v večnost. Še ena solza se mu je utrnila iz mrtvega očesa in Vinko je zapustil ta svet.

V svojem zadnjem adventobojičnem pismu svojim prijateljem po vsem svetu, je Vinko tako lepo narekoval: »Meni so ugasnile oči, pešajo mi tudi druge moči, a srce mi še vedno bije in z vsakim utripom slavim Boga, ki me je poklical za duhovnika in ki mi je dal možnosti, da sem mogel vendar marsikom pomagati v življenu in ga razveseliti. Kogar pa sem razočaral ali užalil, naj mi iz srca odpusti, kakor tudi jaz vsem odpuščam.«

Verjetno se ne bomo več videli na tem svetu, a srečali se bomo v nebeškem siju, tam kjer bom tudi jaz spet videl vse svoje drage sorodnike, prijatelje in znance. Ostanimo povezani v Njem, ki je Alfa in Omega, začetek naših dni in naših noči, naše osebne zgodovine in zgodovine vseh narodov. On, Betlehemske Otrok in

Kralj sveta naj vas vse blagoslovja s svojim mirom.«

To je oporoka vogrškega »sroteja«. Kdo bi jo zнал lepše napisati?

Svoje življenje v Vogrčah ni Vinko posvetil samo svojim faranom, ampak vsemu svetu, posebno slovenskim misijonarjem, raztresenim po vsem svetu. Vse je obiskal, nekatere po večkrat, in ko je prišel spet domov v Vogrče je ob zimske večerih pisal spomine svojih potovanj po svetu.

So kar tri knjige njegovih spominov, v katerih smo od blizu gledali delo in trpljenje naših misijonarjev in misjonark.

Tudi v Ameriku je večkrat prišel. Večkrat sem ga vozil po »divjem zahodu« in skalnem gorovju in marsikatero sva uganila. In vselej je prinesel s seboj koroških klobas. Kar vidiš ga, kako je rezal klobaso na čisto tanke koleške, z majhnim nožičem, pa malo kruha in to je bil najin piknik.

Kdo bi prešel vse igre, ki jih je Vinko režiral, vsa skiptična predavanja, na tisoče jih je imel, po vsem svetu. Bil je odličen fotograf. Vinko ni nikamor šel brez kamere. Imel je nad 30.000 barvnih diapozitivov. Kdo ve, kolikokrat je govoril po radiu v Celovcu in Trstu ter pripravil razne programe. Brez dvoma, Vinko je bil eden največjih kulturnih delavcev na Koroškem in po svetu. Saj kamor je šel, je vedno vzel s seboj projektor in barvne diapozitive in jih kazal Slovencem po vsem svetu. Za svoje ogromno kulturno delo je leta 1985 dobil tudi največje koroško odličje: Tischlerjevo nagrado.

Delo za misijone je bil njegov konjiček. Vsi slovenski misijonarji so bili vključeni. Bil je velik podpornik Mohorjeve družbe v Celovcu in pa Tinjskega kulturno-verskega doma. Kjer koli se je dalo kaj narediti za Slovence, je bil Vinko zraven.

Vogrče so bile tudi zatočišče vseh nas beguncev, ki toliko let nismo mogli v domovino. Vinko nas je sprejel in naši domači so prišli iz Slovenije in vsi smo bili njegovi gostje. Njegove dobre in gostoljubnosti ni mogoče opisati. In kako naj bi pozabili njegovo zvesto gospodinjo Julio, ki nam je s toliko

(dalje na str. 9)

Umrl Stane Pleško

V torku, 26. decembra, je v Torontu v Kanadi umrl Stane Pleško, eden najvidnejših slovenskih političnih emigrantov.

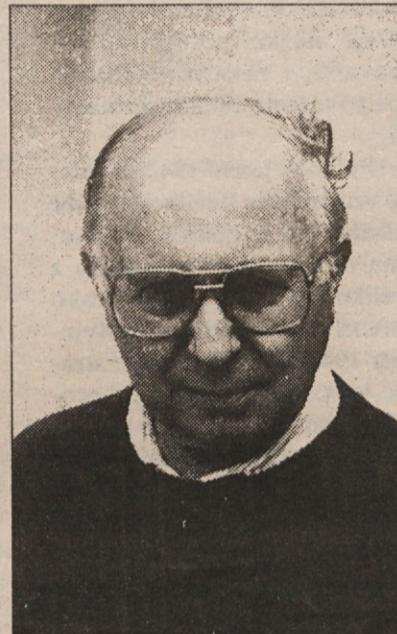
Rodil se je 30. aprila 1923 v Kozarjah pri Ljubljani (občina Dobrova). Osnovno šolo je obiskoval na bližnji Brezovici, meščansko pa na Viču. Po dveh letih dela v opekarni je bil sprejet na učiteljišče v Ljubljani, ki ga je končal leta 1945.

Julija 1942 so ga aretirali Italijani in odgnali v internacijo v Treviso in Padovo. Januarja 1943 so ga izpustili in takoj se je pridružil vaški straži na Brezovici. Po italijanski kapitulaciji se je pridružil domobrancem v Dobrovi, kjer je ostal do konca vojne.

9. maja 1945 se je z 19. četjo umaknil na Koroško, od koder je bil vrjen 28. maja. Zaprt je bil v Škofji Loki, nato pa v taborišču v Šentvidu. Od tam mu je skupaj z bratom Doretom 22. junija 1945 z drznim skokom prek ograje uspelo pobegniti. Sledila je štiriletna kalvarija skrivanja. 28. junija 1949 sta z bratom prek Olševe pobegnila v Avstrijo, od tam pa oktobra 1950 odpotovala v Kanado.

Čeprav je živel trdo emigrantsko življenje, je ves čas pisal. Že leta 1953 je izšla njegova pričevanjska knjiga *Mimo smrti v svobodo*. Pri celovški Mohorjevi založbi je izšla njegova domačijska večerniška povest *Umita kri* (v ponatisu leta 1990 tudi v Sloveniji). V petdesetih letih je skupaj s Francetom Grumom zbral gradivo za knjige o Turjaku in Vetrinju. *Vetrinjska tragedija* je izšla leta 1960, *Svoboda v razvalinah* pa leta 1961 (obe sta bili leta 1991 ponatisnjeni v Sloveniji).

Stane Pleško je bil eden od ustanoviteljev Tabora in sko-

raj vseh 35 let v Kanadi na njegovem čelu. Med letoma 1965 in 1967 je v *Taboru* izhajala njegova pričevanjska povest *V senci Dolomitov*, v letih 1967 in 1968 pa večerniška povest *Senene vile*. Leta 1978 je prav tako v *Taboru* objavljal dolgo nadaljevanke *Odmev iz Dolomitov*, v kateri je odgovoril na neresnično pisanje Rudolfa Hibernika-Svaruna v knjigi *Dolomiti v NOB*.

Leta 1986 je končal s pisnjem romana *Domačija v viharju*, v katerem je na preprost, vendar na pričevanjsko zelo močan način prikazal čas, ko je komunistična revolucija razklala Dolomite na dvoje. Dr. Stanko Kociper je maja 1990 v *Slovenski državi* napisal, da imamo o revoluciji in protirevoluciji na Slovenskem kar nekaj dobrih tekstov, »toda še nihče ni zadel tako točno v srž problematike. Pleško s svojimi junaki namreč 'gre za obupnim klicem naših nesrečnih vasi'. Ne popisuje 'velikih' usod, temveč pripoveduje 'žalostno zgodbo, ki ne bo nikoli do konca povedana', grozno zgodbo 'malih' ljudi,

zakaj, preizkušnje so obrodile veliko obilnejše sadove v preprostih kmetih kot pa v tistih, ki misljijo, da so nekaj več.« *Domačija v viharju* čaka na založnika v Sloveniji.

Pleškov junak Andrej se je na koncu vrnil iz emigracije, vendar ne zato, da bi se maščeval... Stane Pleško je obiskal domovino le enkrat, za nekaj dni, sredi maja 1994. Tako kot mnogi zavedni Slovenci bo za vedno ostal v daljni tujini. Sprenevedali bi se, če ne bi poudarili, da so za to, da so ti ljudje odšli v tujino in da se večina od njih nikoli ne bo mogla vrniti nazaj domov, kriči izključno komunisti.

Stane Pleško je bil zadnja leta zelo razočaran nad tokom dogodkov v domovini. Potem ko je aprila leta 1994 umrl Franc Pepevnak, so torontski Slovenci s Pleškom izgubili drugo vidno osebnost. Velikrat je bil ob različnih slovenskih v Kanadi in ZDA glavni govornik.

Ivo Žajdela
Slovenec, 28.12.1995

MALI OGLASI

FOR RENT

5 rooms, up. E. 204 St. & Lake Shore Blvd. Available January Call 481-2419 (50-1)

FOR RENT

4 rooms up. Collinwood area. Call 541-5580 (48-51)

**Anton M.
LAVRISHA**
Attorney-at-Law
(Odvetnik)
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172
Complete Legal Services

V PRISRČEN BLAG SPOMIN

3. obletnica

Ivana Košir
Žena in Mama
Umrla 28. decembra 1993
Pittsburgh, Pa.

Leto za letom se v večnost izliva,
težke ločitve spomin se budi;
ljubezen do vaju pa vedno je živa,
v vsem našem življenju kot lučka gori.

Zalujoči:

Janez, mož in oče
sin in brat: Janez z družino
sin in brat: Franc z družino
hčer in sestra: Angela Strlič z družino, v Sloveniji
hčer in sestra: Vida Glance z možem

24. obletnica

Mirko Košir
Sin in Brat
Umrl 28. januarja 1971
Ziri, Slovenija

Spavajta mirno v tihem grobu,
Bog naj večni daj pokoj.
Upamo, da v svetem raju,
zdržimo se spet z vaju.

Pogled v Slovenijo...

Hočemo v združeno Evropo in ne nazaj na Balkan!

• Neučinkovita zunanja politika — Slovenija je uspešna v gospodarskem razvoju in sploh pri sproščanju in izvajaju tržnih zakonitosti, ki sodijo v že klasični sklop načel in pravil demokratične države. Toda v primerjavi z gospodarskimi dosežki občutno zaostaja na zunanjopolitičnem prizorišču.

Mnoge poteze in usmeritve naše diplomacije so zgrešene in neučinkovite tudi zato, ker naša država nima dolgoročne strategije o svoji mednarodni naravnosti. V vladu zunanjopolitično določa predvsem premier Drnovšek po merilih in zasnovah, ki so pogosto pre-

malo jasna in o katerih državni zbor ni še nikoli celovito razpravljal. Mednarodne odnose pa snuje tudi Kučan, medtem ko je zunanjopolitični minister Thaler obema zgolj pomočnik.

Politiko zmeraj določajo pragmatični in konkretni cilji ter interesi, ki pa morajo biti stvari in prepričljivi. Nesposobnost Slovenije na mednarodnem prizorišču je najbolj razvidna na področju odnosov z Evropsko zvezo. Slovenska diplomacija je dolgo upala, da bo spričo simpatij, ki jih uživa v posameznih zahodnih deželah (npr. v Nemčiji) uspela povzročiti spor med temi državami in Italijo, ki bi bila zato prisiljena odmakniti veto o pristopu Slovenije v pridruženo članstvo Evropske zveze. Toda zgodilo se je prav obratno, ker je Italija uspela pridobiti druge članice omenjene organizacije za svoja stališča in zahteve.

Slovenija je tako v veliki zadregi, ki jo v predvolilnem obdobju najbrž ne bo mogoče odpraviti. Za sprostitev tržiča z nepremičninami bi morali spremeniti ustavo, kar pa zahteva dvotretjinsko večino poslancev. Take večine pa vladajoča koalicija ne more zagotoviti tudi zato, ker so Slovenci dejansko zaskrbljeni ob možnostih, da bi tuji lahko kupovali naša zemljišča, gozdove, zgradbe in druge nepremičnine.

• Priznanje ZRJ — Ob takšnih odnosih z Italijo in celotno Evropsko zvezo pa je vladu naredila še eno napako, ki jo je opozicija izkoristila. Namesto da bi najprej storila nov poskus za premostitev spora z Italijo, se je raje odločila za priznanje Zvezne republike Jugoslavije.

Napako je Drnovšek sicer hitro doumel in jo poskušal odpraviti. V posebni izjavi, objavljeni 3. decembra, je dejansko klonil pred enotno politiko Evropske zveze. Potem ko je ponovil, da Slovenija izpolnjuje vse pogoje za podpis sporazuma o pridruženem članstvu v Evropski zvezi, je izrazil pripravljenost naše države, da v nadaljnjem procesu približevanja Evropski zvezi prilagodi svojo zakonodajo evropski.

Takšno stališče - nadalje zapisal Drnovšek - je v skladu z Deklaracijo Sveta Evrope in Evropske komisije, ki je bila sprejeta 6. marca letos, in z resolucijo, ki jo je prejšnji teden sprejel Evropski parlament.

• Ne nazaj! — Ob takšnih zapletih in dogajanju gre poučariti, da so Slovenci sicer pragmatični ljudje, vendar se boje, da pri nas še delujejo sile, ki nasprotujejo umeščanju Slovenije v združeno Evropo in se bolj zavzemajo za to, da bi ponovno postali del Balkana. Tega pa naš narod noče, zaradi česar tudi sklep vlade o

(dalje na str. 12)

ZNANSTVENO POROČILO

Ključne značilnosti slovenske politike v letih 1929-1955

IX. nadaljevanje

Do poletja 1942 je partizanska stran v Ljubljani usmrtila okoli 60 oseb, na Dolenjskem in Notranjskem pa nekaj sto. Na partizanskem ozemlju Dolenjske in Notranjske, ki je po okupatorjevih podatkih zajemalo celo dve tretjini Ljubljanske pokrajine, je prišlo celo do skupinskih usmrtnitev, usmrtnitev celih družin z otroki vred, krutosti pri zasliševanjih in usmrtnitvah itd. Razširilo se je t.i. vojvodstvo, tj. brezdušen odnos do ljudi, sektaštvu, cigar najvidnejši izraz je bilo ustanavljanje proletarskih enot, od čete do brigade, revolucionarna ikonografija itd.

Ti in še drugi pojavi so znotraj tradicionalnih podeželskih skupnosti povzročali vznemirjenje, strah in odpor. Začela se je diferenciacija, del katoliškega prebivalstva se je počutil v vedno večji eksistencialni stiski, množile so se ocene v počilih, ki so prihajala v Ljubljano - vedno več tudi s strani duhovščine - da razmere postajajo nevezdržne. Vodstvi SLS in Slovenske legije sta to ocenili kot »revolucijo pod okupacijo z vsemi njenimi grozotami« ter naročili pozorno spremljanje dogajanja, pri čemer so sodelovali tudi organi Katoliške akcije, po deželi pa so začeli hodi emisari Slovenske legije.

Iz Londona so ob tem prihajali vse pogostejši pozivi k enotnosti in spomemovanju. Po drugi strani je skušal poenotiti ter spraviti pod svoje okrilje ves protirevolucionarni tabor tudi Mihajlovičev pooblaščenec za Slovenijo major Karel Novak.

Tako je konec marca 1942 prišlo do sporazuma o ustavnitvi Slovenske zaveze kot osrednjega in hkrati predstavnika organa protirevolucionarnih slovenskih političnih

sil. Vanjo je bila povabljena tudi KPS, vendar je bila ta zamisel o sodelovanju takrat že utopična, čeprav je v letih 1942 in 1943 prišlo do nekaterih posrednih pogovorov med predstavniki OF in Slovenske zaveze.

Ob že znanem političnem programu in ne da bi natančno izrazila svoj odnos do OF in partizanstva, je Slovenska zaveza vsaj do kapitulacije Italije ter ob sporih z majorjem Novakom vsaj glede na del prebivalstva in jugoslovansko begunsko vlado opravljala svojo predstavnisko vlogo.

V začetku so v vodstvu Slovenske zaveze prevladovale ideje osebnosti iz sredinskega in liberalnega tabora, tako da ni slučajno, da so njeni prvi proglasili oziroma dokumenti napisani v izrazito narodno-demokratičnem in celo socialističnem duhu.

Osnova njenega programa je že omenjeni program iz jeseni 1941, ob tem pa se poudarja potreba po koreniti socialni in gospodarski preobrazbi družbe, celo s podružbljanjem vsega, kar koristi narodu, proizvajalnih sredstev in podjetij. Vsebuje tudi vodilo, da »priprave za narodno osvoboditev je treba prvenstveno voditi po koristikih in razmerah slovenskega naroda samega. Zato (...) je treba zavarovati ljudem življenje in premoženje, kar se le da, ne da bi prodajali svojo narodnost in sodelovali ali pomagali sovražniku.«

Od poletja 1942 je bilo vodstvo Slovenske zaveze slejko-prej v rokah SLS, čeprav je imel zelo pomembno vlogo tudi Janko Mačkovšek iz liberalnega tabora.

Ob porastu revolucionarnega nasilja ter ob nemoči měščanskega tabora so italijanske oblasti konec pomladi 1942 začele dobivati različne predloge

Inštitut za novejšo zgodovino

in ponudbe za preprečitev nadaljnega razvoja partizanstva.

Najbolj brezpogojne so bile ponudbe skupine Stražarjev, ki je pričela tudi s samoiniciativnimi »policijskimi« akcijami proti OF v Ljubljani. 1. aprila 1942 je dr. Lambert Ehrlich izročil italijanskim oblastem spomenico, ki je vsebovala močno kritiko italijanske zasedbene politike, na koncu pa predlog za ustanovitev avtonome slovenske varnostne službe, ki naj bi varovala ljudi pred partizanskim nasiljem.

Kasneje so podobne spomelice predložili še ljubljanski župan dr. Juro Adlešič, dr. Marko Natlačen in škof dr. Rožman.

Marca 1942 je visoki komisar Emilio Grazioli sklenil spremljati protikomunistično gibanje in ga izrabiti za svoje namene, maja pa je vojaško poveljstvo že resno razpravljalo o ponudbah Stražarjev, da so pripravljeni stopiti v boj.

Junija 1942 je očitno v pogajanju z italijanskimi oblastmi stopila tudi sama Slovenska zaveza, čeprav o tem ni na voljo neposrednega vira. Isti mesec so navodila poveljstva 2. italijanske armade na Sušaku svetovala poveljstvu 11. armadnega zbora v Ljubljani pospeševanje razdora med raznimi političnimi smermi, hujskanje Slovencev proti Slovencem.

Še pred tem je major Novak skušal ustvariti osnovo za aktivno četništvo, ki naj bi bilo protiokupatorsko in protipartizansko usmerjeno. Sredi maja 1942 je z vzhodnega obrobja Ljubljane odšla v notranjost Dolenjske manjša ilegalna četniška enota, ki naj bi se ji pridružile skupine iz raznih dolenskih krajev.

Ob spopadih s partizani in pomanjkanju pričakovane veče okrepitve je takoj splahnela protiokupatorska naravnost in se je dejavnost omejila na propagando in usmrtnitev partizanskih ujetnikov in aktivistov OF. Ob predhodnih pogajanjih v Ljubljani in Novem mestu so t.i. lažni Štajerski bataljon na Dolenjskem italijanske oblasti sprejeli v svojo službo z imenom Legija smrti.

Spomladi 1942 je tudi v nekaterih drugih krajih prišlo do neodvisnih primerov aktivnega odpora proti partizanom

ozioroma njihovi oblasti (Tabor, Suha krajina). Ponekje so tako samoobrambno organizirane moške pospeševali duhovniki, v nekaterih primerih pa so ti temu tudi nasprotovali.

Poleti in jeseni 1942 so začele vznikati vse številnejše vaške straže, kar je časovno in deloma tudi vzročno sovpadalo z veliko in hudo italijansko ofenzivo (16. julij - 4. november 1942). Odhod v vaške straže je sprva potekal še na prostovoljni bazi, nato vse bolj na neposredni ali posredni prisilni način, npr. ob grožnjah z odgonom v internacijo, kasneje ob obljudah za izpust iz nje.

Italijanske oblasti so vaške straže organizirale v okviru t.i. Prostovoljne protikomunistične milice. V poveljstvu 11. armadnega zbora v Ljubljani je formacijo vodil urad MVAC, vendar so bile posamezne enote (trije bataljoni in mnoge posadke) odvisne tudi od nižjih italijanskih poveljstev.

Vaške straže so imele zagotovljeno oskrbo in zelo slabo oborožitev, mobilnih in večjih enot niso imele kljub formalnemu obstoju treh bataljonov Legije smrti. Večinoma so imele obrambne naloge, sodelovalo pa so tudi pri nekaterih italijanskih ofenzivnih operacijah. Nadzirali so jih italijanski zvezni častniki.

Poleti 1943 je več kot sto postojank vaških straž oz. »formacij MVAC« varovalo več kot 6.000 stražarjev.

Znotraj vaških straž in mimo okupatorjevega nadzora je odločajoč vpliv in posredno tudi poveljstvo imela Slovenska zveza.

ska legija. Za vpliv so se z njo spopadale tudi liberalne formacije, predvsem pa četniški vodja major Novak. Ta je spomladi 1943 ob pričakovanju odločilnega preobraza v vojni ponovno organiziral četnike na terenu in zahteval čimveč moštva od vaških straž.

Njegovi spori s Slovensko zavezou so zato pripeljali do kompromisa in ustanovitve t.i. vojnega sveta. Ob pričakovanju bližnje kapitulacije Italije in zaveznškega izkrcanja na Jadranu je Slovenska zaveza skušala vaške straže organizirati v t.i. Slovensko narodno vojsko, vendar ji je to uspelo le na pol.

Nastop vaških straž je v Ljubljanski pokrajini tako omogočil razvidnost in sprostitev vseh globokih ideoloških in političnih nasprotij med Slovenci, in to ne samo med političnimi vodstvi, temveč tudi med širšim sloji prebivalstva. Množičnost ter oblike teh razdvojenosti, medsebojnega boja ter vsakdanje razmere na terenu so kazali na stanje prave državlanske vojne v razmerah sovražne okupacije.

Dolomitska izjava

Po velikem preobratu na vseh treh svetovnih bojiščih - vzhodnoevropskem, afriškem in tihooceanskem - in v ugodnem razvoju osvobodilnega boja na Slovenskem je centralni komite KPS dal pobudo za pogovore s krščanskosocialistično in sokolsko skupino v Osvobodilni fronti. Ti pogovori so pripeljali do izjave o enotnosti OF, ki je po kraju svojega nastanka v Polhograjskih Dolomitih dobila ime Dolomitska izjava.

(dalje na str. 11)

V LJUBEČ SPOMIN

NAŠE LJUBLJENE MAME,
STARE MAME, PRASTARE
MAME IN SESTRE

Alojzija (Louise) Jamnik
roj. PUŠLJAR

Umrла 15. decembra 1991

*Stiri leta Te zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš;
srce Tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.
Nam pa žalost srca trga,
rosijo solze nam oči;
dom je prazen in otožen,
odkar Te več med nami ni.*

Žalujoči:

Rose Arko in Vilma Jamnik —
hčerki;

David in žena Marge Arko,
Steven in žena Serena Arko —

vnučka in snahi;

Brian, Jennifer, Kevin in Eric —
pravnuki in pravnukinja
Angela Radelj — sestra,
v Sloveniji

Wickliffe, Ohio, 4. januarja 1996.

V BLAG SPOMIN

OB 48. OBLETNICI SMRTI
našega očeta, starega očeta
in prastarega očeta

JOHN JAMNIK

ki je umrl 12. avgusta 1947.
48 let je že minilo od tistega
žalostnega dneva, ko si odšel
od nas za vedno.
Ostali so nam lepi spomini
na Tebe in tiste srečne
in krasne čase, ko smo bili
vsi skupaj.

Žalujoči:

Hčeri — Rose por. Arko
in Vilma

Vnuka — David Arko
in žena Margie

Steven Arko in žena Serena
Pravnuki in pravnukinja
Brian, Jennifer, Kevin
in Eric Arko

Wickliffe, Ohio, 4. januarja 1996.

V LJUBEČ IN NEPOZABEN SPOMIN!

Ob dvaindvajseti obletnici, odkar je umrl na Mlakah
v Beli krajini naš dobr, skrbni oče, stari oče in tast

JOHN F. SMUK

Njegovo življenje je ugasnilo 2. januarja 1974.

O, ko bi mogli moč skovati,
ki bi prinesla nam nazaj
obličja Tvojega milino
in blagodejni Tvoj smeđaj.

V spominah svetih in hvaležnih,
v ljubezni lepi, Tebi zvesti,
pa ostaneš, ata, Ti pri nas
zdaj in slednji čas!

TOVI ŽALUJOČI:

hčerki VIDA RUPNIK, MIMICA KRALJ
sinovje MILAN, ANTON in JOŽE — zeta in snahe
vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Cleveland, Ohio, 4. januarja 1996.

Visit Our Slovenia American
Auto Repair Shop!

NOTTINGHAM AUTO BODY & FRAME

Frame Straightening
Collision Repair
Painting

19425 St. Clair Avenue

Tel. 481-1337

Michael Bukovec, Owner

KLJUČNE ZNAČILNOSTI...

(nadaljevanje s str. 11)

S podpisom te izjave 1. marca 1943 je OF postala enotna organizacija s tudi formalno zagotovljeno vodilno vlogo KPS, drugi dve temeljni skupini, krščanskosocialistična in sokolska, pa sta se odrekli snovanju lastnih strank.

Od Dolomitske izjave naprej je OF vse bolj postajala le transmisija partijske politike. Skupine so nekaj časa sicer še obstajale, vendar je KPS občevala le z njihovimi posamezniki. S tem je za dalj časa prenehalo pluralno politično življenje v okviru osvobodilnega gibanja in boja.

Klub temu da so predstavniki Sokola in krščanskih socialistov v izvršnem odboru OF izjavo podpisali, pa je bilo med članstvom skupin (med sokoli zlasti v Ljubljani, med krščanskimi socialisti pa predvsem na Dolenjskem) ob tem čutiti nezadovoljstvo. To je bilo preseženo šele z zborom aktivistov OF na Pugledu v Kočevskem Rogu konec aprila 1943 in pisnim posredovanjem posameznih članov IO OF.

KPS že od snovanja organizacije ni pristajala na to, da bi bila OF koalicija zares enakopravnih partnerjev. Že na začetku so si komunisti zagotovili monopol v nekaterih zadevah partizanske vojske, v Varnostnoobveščevalni službi OF, tehniki in deloma tudi v propagandi.

KPS je bila tudi pobudnica ustanovitve OF in obenem edina stranka v njej. Ta njena vloga je bila nespornejša, zato pa

OF ni mogla postati prava koalicija, temveč je do Dolomitske izjave le imela **nekatere koalicijske značilnosti**.

Osvobodilna fronta je v razvoju od organizacije s koalicijskimi značilnostmi do enotne organizacije pod vodstvom KPS šla skozi več različnih stopenj in razvoj ni tekkel v eni smeri, zgolj k vse večjemu približevanju enotni organizaciji na račun postopnega zmanjševanja koalicijskih prvin, temveč je bil bolj kompleksen.

Vzrok za podpis Dolomitske izjave prvenstveno ni bil toliko v boljševiški naravi KPS, ki je bila sicer nespornejša, temveč je

bil v prvi vrsti povezan z različnimi gledanji slovenskega in jugoslovanskega vodstva osvobodilnega gibanja na nadaljnji razvoj boja. Izjava je pomenila le enega prvih korakov k ponotenju osvobodilnih gibanj jugoslovenskih narodov.

Po drugi strani pa je podpis izjave pospešila tudi bojazen slovenskih komunistov, ki pa se je izkazala kot neupravičena, da bi ob morebitni anglo-ameriški zasedbi Slovenije oz. ob koncu vojne prišlo v OF do notranjih razhajanj in bi se lahko katera od skupin osamosvojila (misili so predvsem na krščanske socialiste) ter bi kot tako pomenila »rezervo« za protirevolucijo.

Položaj na Slovenskem jeseni 1943

Na zlom osi Rim - Berlin dobro pripravljena partizanska vojska je v nekaj dneh razorozila precej italijanskih enot, zlasti tistih, ki so bile znotraj Ljubljanske pokrajine, npr. pehotno divizijo »Isonzo« iz Novega mesta, ali tiste, ki so se iz Hrvaške prek Slovenije umikale v Italijo.

Osvobodilna fronta je uveljavila splošno mobilizacijo moških od 17. do 45. leta starosti v partizansko vojsko, ki se je tudi z mnogimi prostovoljci, npr. 4.000 iz Ljubljane, vračajočimi se interniranci iz italijanskih koncentracijskih taborišč v Furlaniji itd. nekajkrat povečala in do konca leta 1943 dobila tudi svojo končno sestavo z glavnim štabom NOV in POS, 7. in 9. korpusom ter s 4. operativno cono (štajersko).

Območja, ki so se po dvajsetih letih rešila fašizma je zjela t.i. vseljudska vstaja, v kateri je slovensko prebivalstvo izražalo trdno voljo in odločenost po ločitvi Slovenskega primorja, Istre in Beneške Slovenije od Italije in po priključitvi k Sloveniji in Jugoslaviji, kar je 16. septembra 1943 izrazil tudi sklep vrhovnega plenuma OF.

Nesoglasja v taboru napsotnikov OF v Ljubljani za strnitev oboroženih oddelkov, nesposobnost njihovega vojaškega vodstva, statična takтика bojevanja - zaprtje v postojanke Grčarice (četniki), Turjak (MVAC in četniki) in druge, zanašanje na okupatorjevo pomoč in izkrcanje britanske in ameriške vojske v Istri itd. so omogočile partizanom ujetje velikega števila nasprotnikov.

Pri tem so partizanske enote brez sodbe usmrtili okoli 130 ujetnikov (na Velikem Osolniku, ranjence s Turjaka, v Velikih Laščah, na Velikih Blokah), okoli 250 so jih partizanska vojaška sodišča v Kočevju in Ribnici odsodila na smrt (16 tudi na velikem sodnem procesu v Kočevju) in so jih usmrtili v Mozlu in Jelendolu, nekaj desetin (števila ni mogoče na-

Z novim letom Novi glas

V zadnji lanski številki AD smo ponatisnili izjavo uredništva Katoliškega glasa v zvezi s skorajšnjim izidom Novega glasa. Tokrat ponatisnemo izjavo uredništva Novega lista. Z novim letom sta se pač Katoliški glas in Novi list združila in tako odslej izhaja tednik z imenom Novi glas.

— Ur. AD

TRST, It. — Naročnike in bralce obveščamo, da z novim letom 1996 Novi list ne bo več izhajal. Zadruga, ki je njegov izdajatelj, bo razpuščena. To pa nikakor ne pomeni, da bo naš glas utihnil. Nasprotno! Krog ljudi, ki je več kot štiri desetletja oblikoval Novi list, bo še dalje in še bolj markantno prisoten na področju slovenske tiskane besede v (italijanskem) zamejstvu. Po daljšem in globokem premisleku se je Zadruga Novi list odločila za pot združevanja sil in sredstev ter v ta namen sklenila dogovor z Zadrugo Goriška Mohorjeva, izdajateljem Katoliškega glasa, za izdajanje novega skupnega tednika z imenom NOVI LIST.

Pri Novem listu smo med drugim prišli do spoznanja, da ni več razlogov, zaradi katerih je bil leta 1954 ustanovljen naš tednik, Vztrajanje pri dveh tednikih, ki so jima osnovna izhodišča ista, bi pomenilo nepotrebno trošenje energij in sredstev. Vsi, ki smo se dozdaj trudili pri Novem listu, bomo z enako požrtvovalnostjo in še z večjim navdušenjem sodelovali pri novem, skupnem tedniku. Ta bo vsebinsko bogatejši in oblikovno prikupnejši, kar bo gotovo pomenilo veliko obogatitev na področju slovenske tiskane besede.

Prepričani smo, da bodo naročniki in bralci takšno našo odločitev razumeli, zlasti ko se bodo sami uverili, da novi časopis bolje in učinkoviteje opravlja svoje poslanstvo kot oba tednika dozdaj.

Uredništvo in uprava Novega lista se dobro zavedata velike odgovornosti, ki so jo nalagata na svoja ramena. Trudila se bo sta, da bosta zvesto nadaljevala s svetlo tradicijo svojih predhodnikov. S tem bosta prispevala svoj delež k oblikovanju osebnosti vsakega posameznega pripadnika slovenske narodne skupnosti v Italiji, kar je pogoj za naš narodni obstanek in razvoj.

Tančneje ugotoviti) pa med veliko nemško ofenzivo (v Grčaricah, v Mačkovcu, na Travni gori, pri Birčni vasi in morda še kje), v kateri se je pred partizane postavilo vprašanje, kaj storiti z ujetniki.

Usmrčena je bila manj kot četrtna ujetnikov, večino so namreč partizanska poveljstva po ujetju vključila v svoje enote ali pa v delavske bataljone. Precejšen del pripadnikov MVAC in tudi četnikov pa se je umaknil v postojanke nemške vojske in policije v dolini Save, pri Kostanjevici, ob železnici Ljubljana-Postojna in v Ljubljano. Poraz oboroženih protipartizanskih oddelkov, tik pred kapitulacijo Italije ali šele po njej preimenovanih v Slovensko narodno vojsko, je povzročil tudi razpad Slovenske zaveze in odstop njenega vojaškega zastopnika majorja Karla Novaka.

Razsežno partizansko ozemlje v vsej južni Sloveniji, Istri, Gorskom kotarju in Hrvaškem primorju, s katerega so partizani ogrožali pomembne prometne zveze med nemškim rajhom, južno ter jugovzhodno Evropo in jadransko obalo, partizanska fronta pred Goricco, ki je dobila precejšen odmev v nacističnih časnikih itd., so zelo vznemirili vrhovno vodstvo nemškega rajha, o čemer pričata izjavi A. Hitlerja in dr. J. Goebbelsa 22. septembra 1943 o »slovenski nevarnosti«.

Hitler je kljub aneksionističnim predlogom avstrijskih nacistov upošteval zunanjepolitične odnose do B. Mussolinija in 10. septembra 1943 za navezeno območje in Furlanijo ustanovil **operacijsko cono »Jadranske primorje«** (Operationszone »Adriatisches Küstenland«) z vrhovnim komisarjem dr. Friedrichom Rai-

nerjem v Trstu. Med šestimi pokrajinami, ki so jo sestavljale, je bila tudi »Ljubljanska pokrajina«. Dr. Rainer ji je 20. septembra 1943 na predlog ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana imenoval za šefa generala Leona Rupnika.

Rupnikova pokrajinska uprava je v precejšnji meri odstranila sledove italijanske okupacije dežele, poudarjala slovenski značaj pokrajine, je pa v marsičem bila popolnoma odvisna od nemških »svetovalcev« (Beraterjev), in to tako pri šefu pokrajinske uprave, kjer so bili celo trije (general E. Rösener, dr. H. Doujak in dr. F. Jaklin), kot v skoraj vseh njenih uradih. Šlo je torej za **okrnjeno pokrajinsko avtonomijo** pod nemško nacistično nadoblastjo.

Če je Slovenska zaveza v svojem programu maja 1942 zahtevala povezavo obnovljene Kraljevine Jugoslavije s slovenskimi narodi srednje in jugovzhodne Evrope in celo z Rusijo za zlom germanskega imperialističnega pritiska na slovenski narod, je Rupnik gledal rešitev slovenskega vprašanja pri Nemčiji kot prenoviteljici Evrope in zaščitnici malih narodov. Idejno so bila njegova stališča podobna stališču Dimitrija Ljotića (antisemitizem in obsojanje zahodne »plutokracije«).

Rupnikova pokrajinska uprava v Ljubljani je vzpostavila slovensko policijsko upravo, in to politično in kriminalistično policijo z ravnateljem dr. Lovrom Hacinom ter policijski varnostni zbor s polkovnikom Stankom Palčičem. Odnose med slovensko politično policijo in ljubljansko izpostavo komandanta varnostne službe na Bledu je treba še proučiti.

NADALJEVANJE

V ZAHVALO IN LJUBEČ SPOMIN

1921

1995

Z globoko žalostjo, a vdvari v voljo Stvarnika, naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po daljši bolezni za vedno v Gospodu zaspal naš dobr prijatelj

MILAN ČRNE

katerega je Bog poklical k sebi 15. maja 1995. Rojen je bil v Savinjski vasi, Novo mesto, Slovenija, 18. novembra 1921, v Ameriko pa je prišel leta 1970. Delal je v kuhinji v hotelu Bond Court.

Pogreb je bil naslednji petek s sv. mašo, katero je daroval č.g. Jože Božnar. Pokojni je ležal v Zak pogrebnu stavu in bil pokopan na pokopališču All Souls. Najlepša hvala č.g. Jožetu Božnarju za cerkvene obrede in druge molitve.

Iskrena hvala sledičim: Frenk Dejak, Vlado Musolini, Marija Skrbis, Krištof Ferlinec, Lojze Zagmeister, Janez Zupan in Manda Bjelopera. Lepa hvala osebju Zak pogrebega stavoda za vso postrežbo in skrbno vodenje pogrebnega sprevoda.

Zahvalne kartice so bile razposlane vsem, ki so se nas in našega dragega posebno spomnili, in za katere smo imeli naslove. Ako kdo take kartice ni prejel, naj nam oprosti in naj s to javno zahvalo sprejme našo globoko hvaležnost. Naj Bog stotero povrne vsem!

*Pri Bogu se zdaj raduješ,
k nam na zemljo pogleduješ,
mi pa prosimo Boga,
da se v nebesih snidemo.*

Zahvalič prijatelji

Lojzka Feguš; Hinko in Marija Zupančič;
Janez in Marija Zupan;

Cleveland, Ohio, 4. januarja 1996.

V LJUBEČ SPOMIN

OB 2. OBLETNICI SMRTI DRAGO AVŽLAHAR

Umrl 7. januarja 1994

*Gospodu, daruj mu mir,
naj večna luč mu sveti;
ker si dobrote vir,
uživa raj naj sveti.*

Žaluoča žena Nevia

sestri in brat
Francka Hribar, Cleveland
Majda Hribar, Slovenija
Jože Avžlahar, Slovenija

Misijonska srečanja in pomenki

1113. Srečno, milostne rasti polno, mirno,

kar moč zdravo in uspešno NOVO LETO 1996 želim vsem zvestim in predanim garačem in sodelavkam v MZA! Prav tako vsem, ki molijo, trpijo in darujejo z njo!

Pridružuje se mi zadnje te dne že cela vrsta pionirjev iz misijonov, med katerimi svoja opazovanja in nove izkušnje v daljšem pismu obdeluje o. Jože Cukale, ki je sredi decembra bil nazaj poslan v Holy Rosary Church, Tengaon P.O. Dhaka 1215, Bangladeš. V tem mestu je kot mlada medicinska zdravnica delovala pred leti s. Terezija Žužek, sedaj v Angliji.

O. Jože v »priateljsko-božičnih in novoletnih pozdravih« vključuje celotno MZA, ko dodaja: »Upam, da si Ti zmerom pri krepkem zdravju in nadaljuješ začeti apostolat z MZA, ki si ga spremenil v temeljito misijonsko gibanje, katero si utira pot tudi po domovini. Naj Ti Gospod deli dovolj moči, Tebi in vsem Tvojim sodelavcem.

Tvoj stari prijatelj

Jože Cukale D.J.

Piše o bodočih novih načrtih, o srečanju na Vrhniku z glavno tajnico Ferjanovo, o odtujenosti, ki jo mnogi občutijo, ko obiskujejo domovino.

Bogoslovksa akcija v Sloveniji

je prejela pravkar pomoč trem škofijam za 61 lemenatarjev: škof dr. Kramberger za 10 svojih bogoslovcev, škof Pirih za 10 njegovih v Kopru in nadškof dr. Šuštar v ljubljanskem bogoslovju za 41 kandidatov. Vključeni so bili v čekih tudi vsi darovi, ki so jih posamezniki darovali v zvezi s semenišči in za begunske matere in otroke v Sloveniji, od Rose Vičič \$400 in M.P. \$200.

Za mariborske bogoslovce je bil ček za \$4750. Tisočak iz tega je šel po dobroti mons. dr. Antona Kovačiča v Severni Karolini za Slomškovo zadevo.

Koprski škof je dobil za bogoslovce, ki študirajo v Ljubljani, \$2700. Deseti podpiranc ne dobi več pomoči, ker je vstopil v redovno življenje.

Ljubljansko semenišče za 39 bogoslovcev: \$11,700. Dodatnih pet dobrotnikov je priložilo \$650. Njim je bilo dodanih \$1000 za semenišče v Ljubljani in družine Petra Osenarja.

Vsem trem škofom smo dodali po \$50 za vsakega, za potrebe semeniščnikov od Angele Gospodarič iz San Francisca, Kalif.

Ista je darovala MZA za vse istočasno za božič \$150, za šentvidsko gimnazijo \$50, za karmeličanke v Sori \$50, za njenega vzdrževanca Janeza Avsenika \$10, in za pošto \$10. Vsi ti darovi so bili takoj odpolnani.

Frank Staniša iz Geneve, Ohio, je daroval spet \$300 za karmeličanke v Sori, kar smo jim tudi že poslali.

MZA New York prireditev

15. oktobra je prinesla \$1956, kot nam pravkar sporoča Stefan Marolt, ki dodaja g. Vinkota Bugarja seznam darovalcev:

Ludvig in Marija Burger \$90; Vinko in Mariana Burger \$75; Antonija Burger \$50; Tone in Tončka Babnik \$40; Sonja Kregar \$35; Karl Klesin \$20; Ivan in Barbara Kamin \$20; Peter Jenko \$20; Carl in Judita Prelog \$20; Anna Štalzer \$20; M. Peschel \$15; Sonja Ferjan \$15; Jože Grom \$10; Mariana Kalan \$10; Jože Kastelec, Dolores A. Kreck, Anton Malenšek, Peter in Majda Remec, ga. J. Schimisch, John Sodja, Jelena Zadnik, vsak po \$10. Po \$5 pa Rolih, M. Šolar, Marija Hribar, E. Lisac in Frances Carroll.

Iz zbranega želijo, da je plačana tudi letna pomoč za bogoslovca, ki ga vzdržujejo in smo zato porabili letnih \$300.

MZA New York in vsem, ki so pri prireditvi doprinesli svoj delež osebnih žrtev s pripravo ali darovi, bo ob svojem času Bog vse povrnil. Hvaležni smo

jim pa tudi vsemi, ki s sodelovanjem krepimo misijonsko zaledje MZA in pomoč vsem našim pionirjem na terenu.

Blagajnik Stefan Marolt

iz Clevelandja je 19. decembra sporočil še tele darove:

Ga. Mary Krampel, Menomene Falls, Wis., \$100 za najbolj potrebne v misijonih, \$50 za lačne otroke, \$40 za sv. maše za rajne sorodnike, skupaj \$190.

Družina Matija in Stanke Grdadolnik \$100 za Petra Končana, salezijanca na Rakovniku (že odposlano), \$100 pa za vzdrževanega bogoslovca v Ljubljani Jožeta Gregorča. Neimenovana iz Euclida, \$100, za lačne otroke. Neimenovana iz Kalif., \$100 za o. Lojzeta Podgrajška v Zambiji (že odposlano), in \$150 za vse, po potrebi, skupaj \$250.

Frank in Jelka Kuhel, Cleveland, \$350 za njihovega bogoslovca v pomoč in \$50 za vse vse misijonarje(-ke). Neimenovana, za misijone, kjer je najbolj potreben, \$275. Društvo Sacred Heart of Jesus št. 172 KSKJ, za misijone, \$100.

G. Rudi Knez je telefonično

sporočil sledeče darove iz Clevelandja: Nabirkā sv. maš od ge. Marice Lavrisha \$190; vdova Katarina Jereb za bogoslovko vzdrževanje \$300; Dramatsko društvo Lilija \$100; MZA Cleveland za bivšega vzdrževanca Jamesa Kiserja v Afriki \$100 in vzdrževanemu bogoslovcu osebno v dar Jacob Ochiengu \$20; vdova Vida Švajger \$25; Anton Lavrisha ml. \$20; Victoria Pianacki \$20.

G. Anton Malenšek je od MZA Bridgeport, Conn., poslal še \$70 za celoletno pomoč k študiju njihovega bogoslovca.

Ravnatelja ljubljanskega bogoslovca dr. Franceta Šuštarja smo ob pošiljatvi pomoči za vse, ki jih tam v semenišču pomagamo šolati, prosimo za dva nova kandidata, ki jih letos želi spet začeti podpirati MZA Milwaukee, in enega za go. Matilda Simčič iz Frankline.

na, Wis., ki želi prevzeti še enega, ko njen prvi še študije končuje, če mogoče iz bližine Vidma pri Krškem ali Brežic, kjer je ona doma.

Andrew Owen in Martha Kelsey, s štirimi otroki, sta prevzela za dve leti bogoslovca Boštjana Modica iz Ljubljane, ki ga je 4 leta podpirala rajna Angela Perušek.

Neir enovani iz British Columbia, Kanada, sta darovali \$30 za vse in po \$20 za dva vzdrževana bogoslovca v Afriki (enemu že odposlano).

VSEM bo Bog povrnil, kar jim sam nikdar ne bi mogel. Vsem, ki ste poslali božična voščila in priložili kak dar, tudi iskren Bog povrni! Nekaj bo za vse, del pa za ogromno misijonsko pošto za Božič vsem po svetu.

Rev. Charles Wolbang CM
St. Joseph's Seminary
65 Mapleton Rd. P.O. Box 807
Plainsboro, NJ 08536-0807
Telefon: 609-520-8839
Fax: 609-452-2851

Pogled v Slovenijo...

(nadaljevanje s str. 9)

priznanju Zvezne republike Jugoslavije ni naletel na podporo dobršnega dela slovenske javnosti.

Po mnenju in prepričanju mnogih je bilo namreč priznanje Zvezne republike Jugoslavije preuranjeno tudi zaradi tega, ker so odnosi med obema državama napeli in kritični, kar je slab obet za ponovno hitro vzpostavitev sodelovanja na temeljih, kakršni so običajni za Evropo.

Balkan se torej tudi v Sloveniji še zmerom kaže v različnih podobah in težnjah. Nekaterim poslovnežem je pri srcu tudi zato, ker menijo, da bodo v Srbiji in Črni gori laže prodajali svoje izdelke in storitve, kot pa da jih poskušajo izvajati na razvita in zahtevna zahodna tržišča.

• Doktorat Šuštarju? —

Najbrž pa je Balkan še nadalje prisoten tudi v zavesti in delovanju posameznih slovenskih ustanov. To velja tudi za senat ljubljanske Univerze, ki ni sprejel pobude, da se nadškof Alojziju Šuštarju podeli častni doktorat. Utemeljitev zavrnitev predloga ni pomembna, ker ima Univerza pač svojo avtonomijo in skladno z njo sprejema tudi sklepe o podeljevanju častnih doktoratov. Nekatere podrobnosti pa vendarle dokazujojo, da odločitev ni bila povsem avtonomna.

Sicer pa so tudi ob proslavljanju Dneva Univerze v Ljubljani opozorili, da bo treba v njenem delovanju še uveljaviti duha in pravila evropskih univerz. To naj bi pomagali zagotoviti tudi predstavniki Sveta Evrope za visoko šolstvo, ki bodo kmalu naredili kritično oceno njene organiziranosti, učinkovitosti in kakovosti programov. Tako bo tudi Univerza v Ljubljani prvič ocenjena z evropskimi merili.

F.Z.

Kat. glas, 7.12.1995

Prijatelj's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO. — AID FOR AGED
PRESCRIPTIONS

**Joseph L.
FORTUNA**

POGREBNI ZAVOD

5316 Fleet Ave. 641-0046

Moderno pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

**CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!**

SREČNO NOVO LETO!

želijo

**Miro, Milka, Dori in Bryan
ODAR**

Richmond Heights, Ohio

**Vladimir M. Rus
Attorney - Odvetnik**

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)

Zele Funeral Home

Memorial Chapel

452 E. 152 St.

Phone 481-3118

Addison Road Chapel

6502 St. Clair Ave.

Phone 361-0583

Family owned and operated since 1908

**Z A S L U Ž I T E S I
M I L I J O N E .
I Z K U Š N J E N I S O
N U J N E .**

All it takes to win Super Lotto is luck! And with at least four million at stake every Wednesday and Saturday, isn't it worth a buck to try your luck?

FEEL LUCKY TODAY!

The Ohio Lottery Commission is an equal opportunity employer and service provider.